

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Міжнародної економіки і менеджменту

(назва факультету / навчально-наукового інституту)

Кафедра міжнародного менеджменту

(назва кафедри)

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Галузь знань

Спеціальність

Міжнародні економічні відносини

29 Міжнародні відносини

292 «Міжнародні економічні відносини»

Форма навчання: очна (денна)

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему « **Багатостороннє економічне співробітництво країн АТР** »

(назва теми)

здобувача **Гаврищук Вікторії Олексіївни**

(ПІБ, підпис)

Науковий керівник: к.е.н. Грищенко Наталія В'ячеславівна

(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

(підпис)

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації
здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри: к.е.н., доцент Бурмака М.О.

(науковий ступінь, учене звання, ПІБ)

(підпис)

Київ 2023

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет міжнародної економіки і менеджменту

Кафедра міжнародного менеджменту

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Міжнародні економічні відносини

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

29 «Міжнародні відносини»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

292 «Міжнародні економічні відносини»

ПОГОДЖЕНО

Керівник проектної групи (гарант)
освітньо-професійної програми

С.І.Ткаленко

(підпис)

(ініціали, прізвище)

20__ р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

М.О.Бурмака

(підпис)

(ініціали, прізвище)

20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

здобувачу вищої освіти Гаврищук Вікторії Олексіївни

)

очної (денної) форми навчання

на підготовку кваліфікаційної бакалаврської роботи

на тему «Багатостороннє економічне співробітництво країн АТР»

Тему затверджено наказом ректора Університету від "14" лютого 2023р .№ 284-ст.

Кваліфікаційна бакалаврська робота виконується на матеріалах

українських та зарубіжних статистичних та аналітичних ресурсах (ЗУ, підручники, навчальні посібники, монографії, наукові статті, офіційні сайти міжнародних компаній та організацій).

План кваліфікаційної бакалаврської роботи

Розділ 1	РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ БАГАТОСТОРОННЬОГО ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА КРАЇН АТР
Розділ 2	РОЗДІЛ 2. ТЕНДЕНЦІЇ БАГАТОСТОРОННЬОГО ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА КРАЇН АТР НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Об'єкт дослідження:	Функціонування багатостороннього економічного співробітництва країн Азійсько-Тихоокеанського регіону
Предмет дослідження:	Особливості розвитку торговельно-економічного співробітництва країн Азійсько-Тихоокеанського регіону та торговельно-економічні відносини України з країнами АТР
Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи:	Комплексний аналіз багатостороннього економічного співробітництва країн Азійсько-Тихоокеанського регіону, а також дослідження проблем та перспектив економічного співробітництва України з АТР

Конкретні завдання, які здобувач повинен виконати для досягнення поставленої мети:

У розділі 1	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначити специфіку економічної інтеграції в Азійсько-Тихоокеанському регіоні; 2. З'ясувати який вплив створюють глобальні багатосторонні торговельно-економічні та фінансово-інвестиційні угоди на економічне співробітництво в рамках АТР, проаналізувати їх роль у сучасному світі.
У розділі 2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідити багатостороннє торгово-економічне співробітництво в АТР; 2. Дослідити багатостороннє інвестиційне співробітництво в АТР; 3. Проаналізувати міграційні процеси в країнах Азійсько-Тихоокеанського регіону.
У розділі 3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дати економічну оцінку співробітництву між Україною та країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону; 2. Розглянути двостороннє економічне співробітництво України з провідною державою Азійсько-Тихоокеанського регіону – Китаєм; 3. Знайти і обґрунтувати перспективи розвитку економічних відносин України з державами АТР.

**Завдання підготував
науковий керівник**

_____ (підпис)

Грищенко Н.В.

_____ (ініціали, прізвище)

«_____» _____ 20__ р.

**Завдання одержав
здобувач**

_____ (підпис)

Гавришук В.О.

_____ (ініціали, прізвище)

«_____» _____ 20__ р.

Реферат

Кваліфікаційна магістерська робота містить 51 сторінок, 2 таблиці, 8 рисунків, список використаних джерел з 31 найменування, додатки.

Тема дипломної роботи: «Багатостороннє економічне співробітництво країн АТР»

Об'єктом дослідження виступає багатостороннє економічне співробітництво країн Азійсько-Тихоокеанського регіону.

Предметом дослідження є сучасні тенденції та особливості розвитку торговельно-економічного співробітництва країн Азійсько-Тихоокеанського регіону та торговельно-економічні відносини України з країнами АТР.

Мета кваліфікаційної бакалаврської роботи полягає у комплексному аналізі багатостороннього економічного співробітництва країн Азійсько-Тихоокеанського регіону, а також дослідженні проблем та перспектив економічного співробітництва України з АТР.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі завдання: визначити специфіку економічної інтеграції в Азійсько-Тихоокеанському регіоні; з'ясувати який вплив створюють глобальні багатосторонні торговельно-економічні та фінансово-інвестиційні угоди на економічне співробітництво в рамках АТР; дослідити багатостороннє торгово-економічне та інвестиційне співробітництво в АТР; проаналізувати міграційні процеси в країнах регіону; дати економічну оцінку співробітництву між Україною та країнами АТР; розглянути двостороннє економічне співробітництво України з провідною державою Азійсько-Тихоокеанського регіону – Китаєм; знайти і обґрунтувати перспективи розвитку економічних відносин України з державами АТР.

Практичне значення отриманих результатів. Висновки і рекомендації, представлені у дипломній роботі можуть бути використані як міжнародними, так і українськими організаціями, компаніями та іншими структурами, що зацікавлені у розвитку стратегічного партнерства України і АТР, зокрема Китаю.

Рік виконання кваліфікаційної бакалаврської роботи: 2022-2023 роки

Рік захисту роботи: 2023 рік

Ключові слова: Азійсько-Тихоокеанський регіон, багатостороннє економічне співробітництво, торговельно-економічні та інвестиційні угоди, зовнішньоекономічна діяльність.

В і д г у к
про кваліфікаційну бакалаврську роботу
здобувача факультету міжнародної економіки і менеджменту
освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес»

Гаврищук В.О.

на тему «**Багатостороннє економічне співробітництво країн АТР**»

1. Обґрунтування актуальності обраної теми, витриманість логічного ланцюга тема-об'єкт-предмет-мета-завдання-висновки, відповідність побудови роботи її назві, взаємозв'язок назв розділів та підрозділів (0-10 балів): 10б.
2. Рівень аналізу та повноти розгляду теоретичних концепцій, понятійного апарату досліджуваної предметної галузі; якість аналізу бібліографічних джерел; достатність глибини теоретичних досліджень за темою; цінність теоретичних висновків (0-10 балів): 10б
3. Якість та глибина проведених досліджень, застосування аналітичних розрахунків, якісного та кількісного аналізу, відповідність методів і засобів досліджень меті й завданням дослідження, коректність інтерпретації результатів дослідження (0-15 балів):15б.
4. Оцінка результатів досліджень; обґрунтування напрямів, наявність альтернативних підходів до вирішення досліджуваної проблеми, можливість впровадження результатів дослідження, рівень обґрунтування запропонованих рішень (0-15 балів):10б.
5. Чіткість, обґрунтованість, практичне значення, можливість реалізації висновків (0-10 бал.):10б.
6. Оформлення роботи та дотримання графіку виконання БДР (0-10 балів): 10б.
7. Позитивні сторони дипломної роботи: автором проведено комплексний аналіз економічного співробітництва за ключовими категоріями в Азійсько-Тихоокеанському регіоні, розглянуто вплив Китаю як найвпливовішого представника економічного зростання у регіоні, досліджено інвестиційні та міграційні аспекти зростання АТР, а також проаналізовано основні проблеми та перспективи розвитку регіону в майбутньому.
8. Недоліки роботи: Варто було б приділити більшу увагу кризовим процесам всередині регіону і проаналізувати їх причини.
9. Загальна оцінка кваліфікаційної бакалаврської роботи (0-70 балів): 65б.

Допущення КБР до захисту перед ЕК – робота до захисту перед ЕК допущена

Науковий керівник доцент кафедри міжнародного менеджменту, к.е.н.

Грищенко Н. В.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

“5” червня 2023 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ БАГАТОСТОРОННЬОГО ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА КРАЇН АТР.....	6
1.1. Специфіка економічної інтеграції в Азійсько-Тихоокеанському регіоні.....	6
1.2. Вплив глобальних багатосторонніх торговельно-економічних та фінансово-інвестиційних угод на економічне співробітництво в рамках АТР.....	9
РОЗДІЛ 2. ТЕНДЕНЦІЇ БАГАТОСТОРОННЬОГО ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА КРАЇН АТР НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	20
2.1. Багатостороннє торгово-економічне співробітництво в АТР.....	20
2.2. Багатостороннє інвестиційне співробітництво в АТР.....	22
2.3. Міграційні процеси АТР.....	27
РОЗДІЛ 3. БАГАТОСТОРОННЄ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО КРАЇН АТР І УКРАЇНИ.....	32
3.1. Економічна оцінка співробітництва України та країн АТР.....	32
3.2. Двостороннє економічне співробітництво України з провідною державою АТР - Китаєм.....	36
3.3. Перспективи розвитку економічних відносин України з державами АТР.....	41
ВИСНОВКИ.....	45
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	48
ДОДАТКИ.....	52

ВСТУП

Актуальність теми. Тема багатостороннього економічного співробітництва країн Азійсько-Тихоокеанського регіону є дуже актуальною в сучасному світі. Оскільки економічний світ стає все більш взаємопов'язаним, країнам важливо працювати разом, щоб створити середовище зростання та стабільності. До прикладу Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) є яскравим прикладом такої співпраці, члени якої працюють разом над такими питаннями, як торгівля, інвестиції та розвиток інфраструктури. Подібним чином форум Азійсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС) відіграв важливу роль у просуванні вільної торгівлі між своїми членами.

Крім того, країни АТР активно беруть участь у багатосторонньому економічному співробітництві через різні ініціативи, такі як Транс-тихоокеанське партнерство (ТРП), Всебічне регіональне економічне партнерство (ВРЕП) та Азійсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС). Ці ініціативи дали змогу країнам АТР співпрацювати в межах широкого кола питань, включаючи лібералізацію торгівлі, заохочення інвестицій, фінансову інтеграцію та розвиток регіональної інфраструктури. Завдяки цим зусиллям, країни АТР змогли налагодити тісніші економічні зв'язки одна з одною та розширити свою глобальну присутність.

Загалом багатостороннє економічне співробітництво між країнами АТР має вирішальне значення для глобального економічного зростання та стабільності. Це допомагає створити середовище, в якому всі країни можуть отримати вигоду від розширення торговельних та інвестиційних можливостей, а також сприяє регіональній інтеграції та співпраці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багатостороннє економічне співробітництво країн АТР досліджується різними науковцями, міжнародними

організаціями та державними установами. Азійський банк розвитку (АзБР), Економічна і соціальна комісія ООН для Азії та Тихого океану, Світовий банк і Міжнародний валютний фонд (МВФ) проводили дослідження на цю тему. Крім того, численні вчені з різних університетів світу провели власні дослідження. Такі економісти і дослідники, як Роберт Е. Болдуїн, Річард Е. Болдуїн і Стівен Д. Коен, Чонго Ю та Чон-Ва Лі вивчали цю тему.

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження полягає у комплексному аналізі багатостороннього економічного співробітництва країн Азійсько-Тихоокеанського регіону, а також дослідженні проблем та перспектив економічного співробітництва України з АТР.

Завдання роботи обумовило необхідність вирішення таких задач:

- визначити специфіку економічної інтеграції в Азійсько-Тихоокеанському регіоні;
- з'ясувати який вплив створюють глобальні багатосторонні торговельно-економічні та фінансово-інвестиційні угоди на економічне співробітництво в рамках АТР;
- дослідити багатостороннє торгово-економічне та інвестиційне співробітництво в АТР;
- проаналізувати міграційні процеси в країнах регіону;
- дати економічну оцінку співробітництву між Україною та країнами АТР;
- розглянути двостороннє економічне співробітництво України з провідною державою Азійсько-Тихоокеанського регіону – Китаєм;
- знайти і обґрунтувати перспективи розвитку економічних відносин України з державами АТР.

Об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження виступає багатостороннє економічне співробітництво країн Азійсько-Тихоокеанського регіону.

Предметом дослідження є сучасні тенденції та особливості розвитку торговельно-економічного співробітництва країн Азійсько-Тихоокеанського регіону та торговельно-економічні відносини України з країнами АТР.

Методи дослідження. У дослідженні проаналізовано класичні підходи до вивчення відносин між країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону, а також Україною і Китаєм, такі як порівняльний, історичний, інституційний та функціональний методи дослідження. Для аналізу світової політики використовувався просторово-організаційний підхід. Зовнішньополітичні підходи до розвитку стратегічного партнерства України і АТР, зокрема Китаю, базувалися на документах та заявах офіційних осіб, а також на найбільш значущих публікаціях у пресі. Для загальнонаукової методології були використані теоретичні методи аналізу і синтезу, абстрагування, індукції та дедукції, а також системний підхід.

Інформаційна база дослідження (праці вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків, статистичні дані офіційних сайтів, звіти рейтингових агентств, фінансові звіти тощо).

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ БАГАТОСТОРОННЬОГО ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА КРАЇН АТР

1.1. Специфіка економічної інтеграції в межах АТР

Азійсько-Тихоокеанський регіон — це величезна територія, яка включає майже всю Східну та Південно-Східну Азію, а також Австралію та Нову Зеландію. Тут розташовані деякі з найбільш густонаселених країн світу, такі як Китай, Індія та Індонезія. Також тут знаходяться економіки Південної Кореї, Сінгапуру та Японії, які стрімко розвиваються у світі. Приблизно 60% світового ВВП припадає на Азійсько-Тихоокеанський регіон.

Регіон має багату культурну спадщину, яка включає традиційні вірування та звичаї, а також сучасні впливи з усього світу. Він також є домом для широкого розмаїття мов, включаючи мандаринську китайську, гінді, японську, корейську, тайську, в'єтнамську та тагальську.

Останніми роками в Азійсько-Тихоокеанському регіоні спостерігається швидке економічне зростання завдяки багатим природним ресурсам та великій кількості населення. Саме ж зростання населення відбувається як за рахунок природного приросту населення, так і за рахунок міграції з інших частин світу. З появою Китаю та Індії як світових економічних центрів, у регіоні відбувся сплеск інвестиційних і торговельних можливостей. Важливу роль у сприянні економічному розвитку та зростанню відіграв розвиток інфраструктури в регіоні. Поліпшення доріг, портів, аеропортів, телекомунікаційних мереж та іншої

інфраструктури полегшило роботу підприємств та допомогло залучити більше іноземних інвестицій у регіон.

Азійсько-Тихоокеанський регіон пережив швидке економічне зростання за останні кілька десятиліть і зараз є одним із найбільш розвинутих регіонів світу. Як наслідок, регіон є домом для багатьох зростаючих економік, включаючи Китай, Індію, Індонезію та В'єтнам. Наприклад, Китай зараз є другою за величиною економікою світу, тоді як Індія стала однією з найбільш швидкозростаючих економік світу.

Успіх регіону був зумовлений сукупністю факторів, включаючи міцні торговельні зв'язки з іншими регіонами (такими як Європа та Північна Америка), зростання рівня прямих іноземних інвестицій та сприятливу державну політику, яка спровокувала економічний розвиток. Регіон також отримав вигоду від своїх багатих природних ресурсів, які дозволили йому стати головним гравцем на світових виробничих і товарних ринках.

Окрім економічного зростання, Азійсько-Тихоокеанський регіон також може похвалитися вражаючими показниками скорочення бідності та підвищення рівня життя своїх громадян. Наприклад, за останні два десятиліття у багатьох країнах різко впав рівень бідності, тоді як доступ до основних послуг, таких як охорона здоров'я та освіта, помітно збільшився. Це сталося завдяки збільшенню інвестицій у програми соціального захисту, а також більшому доступу до кредитів для малого бізнесу та підприємців. Покращення якості життя супроводжувалося більшою соціальною мобільністю та вищим рівнем освіти серед громадян.

Економічному розвитку регіону також сприяли заходи з лібералізації торгівлі, які відкрили нові ринки для товарів і послуг у регіоні. Це дало змогу країнам регіону з часом значно збільшити свій експорт, що, у свою чергу, допомогло їм диверсифікувати свою економіку від традиційних галузей промисловості, таких як сільське господарство та виробництво, до більш заснованих на знаннях видів діяльності, таких як технології та послуги.

Нарешті, уряди країн Азійсько-Тихоокеанського регіону вжили заходів для сприяння регіональній інтеграції через такі ініціативи, як угоди про вільну торгівлю між кількома країнами регіону. Ці угоди про вільну торгівлю допомогли зменшити торговельні бар'єри між державами-членами, що ще більше прискорило внутрішньорегіональні торговельні потоки та сприяло більшій регіональній економічній інтеграції.

Азійсько-Тихоокеанський регіон пережив період швидкого економічного зростання, коли багато країн і регіонів прагнули зміцнити свої економічні зв'язки шляхом регіональної інтеграції. Це було зумовлено зростанням значення торгівлі та інвестицій у регіоні з метою створення більш конкурентоспроможної та відкритої регіональної економіки.

Регіональна інтеграція в Азійсько-Тихоокеанському регіоні може приймати різні форми. Одним із прикладів є Всебічне регіональне економічне партнерство (ВРЕП), яке представляє собою угодою між 16 країнами Азії та Океанії, метою якої є зниження тарифів, заохочення інвестицій і створення більш інтегрованого регіонального ринку.

Іншими ініціативами є Транстихоокеанське партнерство (ТТП) і Зона вільної торгівлі АСЕАН.

Ці угоди спрямовані на зменшення бар'єрів у торгівлі між країнами-членами, а також на надання преференційного доступу для товарів і послуг держав-членів.

Переваги регіональної інтеграції численні. Це може призвести до збільшення торгових потоків і прямих іноземних інвестицій, покращення доступу до капіталу та технологій, посилення конкуренції, а також зміцненню політичних зв'язків між країнами регіону та більшого економічного зростання. Крім того, це також може зміцнити політичні зв'язки між країнами регіону та створити єдиний підхід до вирішення глобальних проблем, таких як кліматичне питання, зменшення рівня бідності чи тероризм.

Загалом Азійсько-Тихоокеанський регіон зараз є одним із найважливіших економічних гравців на світовій арені. Його постійний прогрес матиме вирішальне значення для забезпечення добробутом та покращенням рівня життя перш за все жителів регіону.

1.2 Вплив глобальних багатосторонніх торговельно-економічних та фінансово-інвестиційних угод на економічне співробітництво в рамках АТР

Багатосторонні угоди мають значний вплив на економічне співробітництво в рамках Азійсько-Тихоокеанського регіону. Такі угоди сприяють зниженню торговельних бар'єрів між країнами, стимулюють зовнішні інвестиції, розвиток міжнародної торгівлі та підтримують економічний розвиток країн-учасниць. Тому, можна виокремити основні напрями впливу багатосторонніх угод на економічне співробітництво в рамках Азійсько-Тихоокеанського регіону:

По-перше, збільшення міжнародної торгівлі та інвестицій: багатосторонні угоди сприяють зниженню тарифів та інших бар'єрів для міжнародної торгівлі, що збільшує обсяги експорту та імпорту, а також приваблює інвестиції в регіон.

По-друге, розвиток співпраці: багатосторонні угоди сприяють розвитку співпраці між країнами-учасницями в різних сферах, таких як технології, наука та освіта, а також підтримують міжнародні стандарти в галузі регулювання торгівлі та інвестицій.

По-третє, підвищення ефективності виробництва: зменшення тарифів та інших бар'єрів для міжнародної торгівлі дозволяє країнам зосередитися на своїх конкурентних перевагах у виробництві, що сприяє збільшенню ефективності виробництва.

По-четверте, підвищення рівня життя: більші обсяги міжнародної торгівлі та інвестицій можуть призвести до збільшення рівня зайнятості та підвищення рівня життя населення, зокрема через зростання обсягів експорту та імпорту товарів та послуг.

У рамках економічного співробітництва Азійсько-Тихоокеанського регіону було прийнято значну кількість різних багатосторонніх торговельно-економічних та інвестиційних угод. Нижче перераховано деякі з найбільш важливих:

- Транс-тихоокеанське партнерство (ТРП) - угода між країнами АТР та Північною Америкою, яка спрямована на зниження мит та інших торговельних бар'єрів між підписантами.
- Всебічне регіональне економічне партнерство (ВРЕП) - угода між 16 країнами Азії та Океанії, метою якої є зниження тарифів, заохочення інвестицій і створення більш інтегрованого регіонального ринку.
- Азійсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АРЕС) - організація, що об'єднує 21 економіку регіону з метою забезпечення зростання торгівлі та інвестицій між ними.
- Інвестиційний пакт АТР (ІПА) - угода між країнами АТР, яка має на меті забезпечення захисту іноземних інвестицій та створення сприятливих умов для їх розвитку в регіоні.
- Японсько-Азійське економічне партнерство (JAPEP) - угода між Японією та країнами АТР, яка має на меті зниження митних тарифів та інших торговельних бар'єрів між підписантами.
- Зона вільної торгівлі АСЕАН — угода між десятьма державами-членами Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) щодо зниження тарифів та інших торговельних бар'єрів з метою сприяння економічній інтеграції та розвитку в регіоні.
- Китайська ініціатива "Один пояс, один шлях"

Детальніше пропонуємо розглянути ключові з них:

Транс-тихоокеанське партнерство (ТТР)

ТТР - це торгово-економічна угода між 12 країнами, які представляють більше 40% світового ВВП: Австралією, Бруней, Канадою, Чилі, Японією, Малайзією, Мексикою, Новою Зеландією, Перу, Сінгапуром, США та В'єтнамом. Угода була підписана у 2015 році, але не набрала чинності через те, що США під час адміністрації президента Трампа вийшли з угоди у 2017 році. [3] Проте інші країни, такі як Японія, Канада та Австралія, пізніше уклали угоди між собою на основі основних принципів ТТР, і такі угоди набули чинності.

Основні положення ТТР передбачали зниження тарифів на мито та інших бар'єрів для торгівлі між партнерами, а також уніфікацію правил та норм, що стосуються торгівлі та інвестицій. Угода також мала стандартизувати правила інтелектуальної власності, дотримання норм праці та охорони довкілля.

Проте угода стала предметом гострої критики з боку деяких сторін, зокрема з боку політиків та активістів, які стверджували, що угода сприятиме зростанню корпоративної влади та погіршенню соціально-економічного стану в окремих країнах. Крім того, проти угоди виступали й деякі експерти, які стверджували, що вона вигідна переважно для багатих країн, тоді як менш розвинені економіки можуть виявитися на виграші.

Критики ТТР зазначають, що це призведе до втрати робочих місць у певних галузях через посилення конкуренції з-за кордону. Вони також стверджують, що це може призвести до ерозії трудових прав у деяких країнах через слабші механізми примусу. Крім того, угода може потенційно підвищити ціни на ліки через посилення патентного захисту для фармацевтичних компаній.

ТТР мала значний вплив на економічне співробітництво в рамках АТР та Північної Америки, зокрема забезпечувала зростання торгівлі та інвестицій між учасниками угоди. Ратифікація угоди могла б допомогти підвищити стандарти життя та зменшити бідність у регіоні.

Це також розглядається як важливий крок до створення більш єдиної глобальної економіки. Прихильники угоди стверджують, що вона допоможе створити робочі місця в усіх країнах-учасницях шляхом зниження тарифів на імпортовані товари та послуги. Крім того, забезпечуються більш ефективні ланцюжки поставок, дозволяючи компаніям зменшити виробничі витрати в інших країнах. Однак вихід США з угоди призвів до відновлення уваги до багатосторонньої торгівлі та більш активного розвитку інших торгових угод у регіоні.

Загалом, Транстихоокеанське партнерство було дуже суперечливим з моменту його заснування та продовжує обговорюватися як політиками, так і економістами.

Всебічне регіональне економічне партнерство (ВРЕП)

Всебічне регіональне економічне партнерство (ВРЕП) — це угода про вільну торгівлю між десятьма державами-членами Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) і шістьма її партнерами по співпраці: Австралією, Китаєм, Індією, Японією, Південною Кореєю та Новою Зеландією. ВРЕП спрямована на зниження тарифів та інших бар'єрів у торгівлі між усіма шістнадцятьма країнами, з метою сприяння розвитку економічної інтеграції в регіоні. У разі успіху, це створить найбільшу у світі зону вільної торгівлі за кількістю населення та ВВП.

Переговори щодо ВРЕП почалися ще в 2012 році. Угода охоплює такі сфери, як товари, послуги, інвестиції, права інтелектуальної власності, механізми врегулювання суперечок та електронна комерція. Вона також має на меті сприяння економічному співробітництву через такі ініціативи, як розвиток економічного потенціалу та програми технічної допомоги.

ВРЕП розглядається як важливий крок до створення більш інтегрованої регіональної економіки в Азійсько-Тихоокеанському регіоні. Очікується, що це збільшить торгові потоки між країнами-учасницями, одночасно зменшивши витрати для підприємств, що працюють у регіоні. Крім того, це може призвести

до більшої економічної стабільності, дозволяючи країнам диверсифікувати свої експортні ринки та зменшити залежність від будь-якого окремого торгового партнера.

ВРЕП був широко схвалений бізнес-групами в Азійсько-Тихоокеанському регіоні, які розглядають його як можливість для посилення економічного зростання через посилення конкуренції та інвестиційні можливості. Тим не менш, були деякі критичні зауваження з боку громадськості, що стурбована можливим негативним впливом на трудове право та екологічні стандарти, якщо угода не буде виконуватися належним чином.

Загалом, Всебічне регіональне економічне партнерство може стати великим кроком вперед для регіональної економічної інтеграції в Азійсько-Тихоокеанському регіоні, якщо воно буде успішно реалізовано. Угода має потенціал для створення нових перспектив для бізнесу, одночасно сприяючи більшій регіональній стабільності через збільшення торгових потоків між країнами-учасницями.

Азійсько-тихоокеанське економічне співробітництво (АРЕС)

Є форумом міжурядової співпраці, створеним у 1989 році з метою зміцнення економічного співробітництва в регіоні Азії та Тихого океану.

АРЕС об'єднує 21 країну-члена, включаючи Австралію, Бруней, Канаду, Чилі, Китай, Гонконг, Індонезію, Японію, Корею, Малайзію, Мексику, Нову Зеландію, Папуа-Нову Гвінею, Перу, Філіппіни, Росію, Сінгапур, Тайвань, Таїланд, США та В'єтнам. Ці країни разом представляють близько 60% світового ВВП та більше 40% населення світу.

Головна мета АРЕС полягає у зміцненні економічних зв'язків між країнами-членами та підвищенні економічного зростання і благополуччя у регіоні. Для досягнення цієї мети АРЕС зосереджується на співпраці в таких областях як звільнення від торговельних бар'єрів, інвестиції, енергетика, розвиток інфраструктури, наука та технології, зміна клімату, охорона навколишнього

середовища та інші. Одним з найбільш відомих ініціатив АРЕС є «Блакитний пояс» - ініціатива, яка спрямована на покращення управління рибним господарством та збереження рибних ресурсів в регіоні Тихого океану.

Інвестиційний пакт АТР (ІРА)

Інвестиційний пакт АТР (ІРА) є угодою між країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону (АТР), яка містить правила та принципи для захисту та підтримки інвестицій між країнами-учасницями. ІРА був укладений у 1988 році та з того часу був ратифікований понад 30 країнами-учасницями, включаючи Японію, Китай, Корею, США, Канаду та багато інших країн. Головна мета ІРА - створити стабільний та прозорий правовий фреймворк для інвесторів та бізнесу в регіоні.

Основні положення ІРА включають в себе захист інтелектуальної власності, захист прав інвесторів, вільний рух капіталів та забезпечення недискримінаційного поводження з інвесторами. Додатково, ІРА містить положення про мирне врегулювання спорів, які можуть виникнути між інвесторами та державами.

Укладання Інвестиційного пакту АТР (ІРА) між країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону (АТР) має значний вплив на бізнес та інвестиційний клімат в регіоні. Ось деякі з можливих впливів ІРА:

1. Захист інвестицій: ІРА надає захист інвесторам, які вкладають свої кошти в регіон. Це може зменшити ризик для інвесторів та сприяти збільшенню кількості інвестицій, що надходять до регіону.

2. Створення прозорих правил: ІРА містить правила та принципи для захисту та підтримки інвестицій, що створює більш прозору та передбачувану правову систему для бізнесу та інвесторів.

3. Розвиток економіки: ІРА може стимулювати розвиток економіки в регіоні, створюючи сприятливі умови для інвестування та збільшення міжнародної торгівлі.

4.Підвищення конкуренції: ІРА забезпечує рівний доступ до ринків та інвестиційних можливостей для інвесторів з різних країн, що сприяє зростанню конкуренції та підвищенню якості та інноваційності в регіоні.

5.Зменшення тарифних бар'єрів: ІРА може сприяти зменшенню тарифних бар'єрів та інших перешкод, що ускладнюють міжнародну торгівлю та інвестиції.

6.Залучення іноземних інвестицій: ІРА може сприяти залученню іноземних інвестицій до регіону, що може підвищити економічний розвиток та зростання зайнятості.

Загалом, ІРА може мати значний вплив на інвестиційний клімат та економічний розвиток країн АТР, забезпечуючи захист та підтримку іноземних інвестицій та сприяючи залученню нових інвестицій. Це може підвищити рівень життя та забезпеченість роботою населення країн АТР. Однак, важливо зазначити, що угода має свої обмеження та може мати певні негативні наслідки. Наприклад, ІРА може зміцнити владу багатих інвесторів та корпорацій, що може призвести до збільшення розбіжностей в розподілі багатства та збільшення соціально-економічної нерівності.

Японсько-Азійське економічне партнерство (JAPEP)

Японсько- Азійське економічне партнерство (JAPEP) - це угода про вільну торгівлю між Японією та країнами АТР, яка була укладена у 2008 році. Угода стала однією з найбільш широких угод про вільну торгівлю на той момент.

До складу JAPEP входять Японія та 10 країн АТР: Бруней, В'єтнам, Індонезія, Камбоджа, Лаос, Малайзія, М'янма, Філіппіни, Сінгапур та Таїланд. Угода має на меті зниження митних бар'єрів та збільшення торгівлі між країнами-учасницями. Вона включає широкий спектр питань, від торгівлі товарами та послугами до інвестицій. Угода передбачає зниження мит на більш ніж 90% товарів, включаючи автомобілі, електроніку та хімічні продукти. Вона також містить положення про забезпечення захисту прав на інтелектуальну власність, відкритість урядових закупівель та сприяння технічному розвитку.

JAPER може допомогти зміцнити економічні зв'язки між Японією та країнами АТР, сприяючи розвитку торгівлі та інвестицій. Це може підвищити економічний зріст та підвищити рівень життя населення. Однак, як і в будь-якій угоді, JAPER може мати і певні негативні наслідки, наприклад, збільшення конкуренції на ринку та вплив на деякі національні інтереси.

Укладення Японсько-Азійське економічного партнерства (JAPER) має великий потенціал вплинути на економіку Японії та країн-учасниць АТР. Основні переваги вільної торгівлі, які можуть бути забезпечені у рамках цієї угоди, включають наступне:

1. Зниження мит на ввезення товарів та послуг між країнами-учасницями, що сприятиме збільшенню торгівлі та зростанню економіки.

2. Зменшення регуляторних бар'єрів, що дозволить знизити витрати підприємств на виконання різних вимог і стандартів в різних країнах, що відкриє нові можливості для бізнесу.

3. Забезпечення відкритості та прозорості урядових закупівель, що може допомогти збільшити доступ до громадських закупівель і забезпечити більш ефективне використання грошей платників податків.

4. Посилення співпраці між країнами-учасницями у сфері науки, технологій та інновацій, що може сприяти спільному розвитку нових продуктів та послуг.

5. Забезпечення захисту прав на інтелектуальну власність, що може сприяти створенню більш конкурентоспроможного та інноваційного бізнесу.

Зона вільної торгівлі АСЕАН

Зона вільної торгівлі АСЕАН — це угода між десятьма державами-членами Асоціації держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) щодо зниження тарифів та інших торговельних бар'єрів з метою сприяння економічній інтеграції та розвитку в регіоні. Її було засновано в 1992 році після підписання Угоди про вільну торгівлю, яка мала на меті створити єдиний ринок і виробничу базу в регіоні

АСЕАН шляхом скасування тарифів на більшість товарів, якими торгують країни-члени. [4]

Відтоді АСЕАН стала однією з найбільших у світі зон вільної торгівлі та основним рушієм економічного зростання та розвитку Південно-Східної Азії. Угода призвела до збільшення інвестицій, торгівлі, передачі технологій та економічного зростання в регіоні. Це також допомогло знизити рівень бідності завдяки збільшенню доступу споживачів до дешевших товарів і послуг.

АСЕАН також розглядається як крок до подальшої регіональної економічної інтеграції. Угода призвела до переговорів про глибші рівні інтеграції, що включають спільну валюту та спільний ринок.

Китайська ініціатива "Один пояс, один шлях"

Ця ініціатива "Один пояс, один шлях" (One Belt, One Road або Belt and Road Initiative) є однією з найбільш амбітних і важливих ініціатив у сфері інфраструктури та економічної співпраці в рамках Азійсько-тихоокеанського регіону. Ініціатива була запущена в 2013 році та передбачає створення мережі залізничних, дорожніх, морських і повітряних транспортних маршрутів, які будуть сполучати Китай з Європою, Центральною Азією та Південно-Східною Азією. "Один пояс, один шлях" має потенціал стати ключовим елементом економічного співробітництва в Азійсько-тихоокеанському регіоні, прискорити інфраструктурні та інвестиційні проекти та забезпечити стале економічне зростання. Однак, ініціатива також має свої ризики та виклики, такі як можливість збільшення боргів та залежності країн від Китаю, екологічні та соціальні наслідки, а також можливість збільшення геополітичної напруги у регіоні. [26]

Основна мета ініціативи полягає в підтримці розвитку інфраструктури в країнах регіону та посиленні торгових зв'язків між ними. Ініціатива включає побудову нових інфраструктурних проектів, таких як міжнародні транспортні маршрути, порти, енергетичні та телекомунікаційні мережі, а також фінансування розширення торгівлі та інвестицій між країнами регіону.

Участь країн АТР у "Один пояс, один шлях" дозволяє зміцнювати їх економічні зв'язки з Китаєм та іншими країнами, які беруть участь у проекті. Крім того, проект сприяє розвитку інфраструктури в менш розвинених країнах та зменшенню рівня бідності в цих регіонах.

Проте, ініціатива також стикається з критикою. Деякі країни стверджують, що вона може привести до збільшення залежності від Китаю та до збільшення боргів країн, які беруть участь у проекті. Також ініціатива може стати причиною конкуренції між країнами-учасницями та зменшення інтересів країн, які не беруть участі в проекті.

Отже, підсумовуючи, можна зазначити Багатосторонні угоди в рамках Азійсько-Тихоокеанського регіону (АТР) мають значний вплив на економічне співробітництво в цьому регіоні. Основні впливи цих угод включають наступні аспекти:

По-перше, збільшення торгівлі між країнами-учасницями. Багатосторонні угоди зменшують торговельні бар'єри та мита на ввезення товарів та послуг між країнами-учасницями, що сприяє збільшенню торгівлі між ними. Це допомагає підприємствам розширювати свої ринки збуту та залучати нових клієнтів, що збільшує їх доходи та допомагає зростати економікам країн.

По-друге, зменшення регуляторних бар'єрів. Багатосторонні угоди також допомагають зменшувати регуляторні бар'єри на ринках країн-учасниць, такі як вимоги до стандартів та сертифікації. Це зменшує витрати підприємств на виконання різних вимог в різних країнах та сприяє збільшенню ефективності бізнесу.

По-третє, створення сприятливих умов для інвестування. Багатосторонні угоди створюють сприятливі умови для інвестування в регіоні, що допомагає залучати інвестиції з інших країн та збільшувати обсяги інвестицій в економіки країн-учасниць. Це, в свою чергу, допомагає створювати нові робочі місця та збільшувати доходи населення.

По-четверте, зміцнення співпраці в інших сферах. Багатосторонні угоди також сприяють зміцненню співпраці між країнами-учасницями в інших сферах, таких як наука, технології, культура та освіта. Це допомагає зменшувати культурні та інші бар'єри між країнами, збільшує можливості для обміну досвідом та знаннями, і сприяє розвитку нових інноваційних проектів.

По-п'яте, зменшення політичної напруги та збільшення стабільності в регіоні. Багатосторонні угоди можуть зменшити політичну напругу між країнами та зміцнювати взаємовідносини між ними. Це може призвести до зменшення ризиків виникнення конфліктів та збільшення стабільності в регіоні.

РОЗДІЛ 2

ТЕНДЕНЦІЇ БАГАТОСТОРОННЬОГО ЕКОНОМІЧНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА КРАЇН АТР НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

2.1. Багатостороннє торгово-економічне співробітництво в АТР

Азійсько-Тихоокеанський регіон дуже швидко прогресує, а багатостороннє торговельно-економічне співробітництво є важливим чинником його розвитку. У цьому регіоні розташовані деякі з найбільших економік світу, зокрема Китай, Японія, Південна Корея, Індія та Австралія. Як наслідок, це головний центр світової торгівлі та інвестицій.

Багатосторонньому торговельно-економічному співробітництву в Азійсько-Тихоокеанському регіоні сприяли різні регіональні організації, такі як Азійсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АТЕС), Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) і Східноазіатський саміт (ЕАС). Ці організації працювали разом, щоб просувати угоди про вільну торгівлю та інші форми економічної інтеграції, які принесли користь усім залученим країнам. Наприклад, АТЕС запровадив низку ініціатив щодо лібералізації торгівлі між своїми членами, включаючи скасування мит на багато товарів. АСЕАН також вжила заходів для зменшення бар'єрів у торгівлі в межах своїх держав-членів.

Окрім цих регіональних організацій, існують також двосторонні угоди між деякими країнами регіону, які сприяють розширенню економічної співпраці. Ці угоди часто передбачають зниження тарифів або інших бар'єрів у торгівлі між двома країнами. Наприклад, Китай і Австралія підписали угоду про вільну

торгівлю, яка скасувала тарифи на багато товарів, якими торгують між ними. Цю угоду розглядали як важливий крок до більшої економічної інтеграції в регіоні.

Багатостороннє економічне співробітництво між країнами АТР особливо посилюється в останні роки. Ця тенденція була зумовлена зростаючою взаємозалежністю між економіками країн АТР, а також регіональними організаціями, такими як АСЕАН, АТЕС і Східноазіатський саміт.

Однією з головних тенденцій даного співробітництва є збільшення торгівлі та інвестицій. Торгівля та інвестиції між країнами АТР суттєво зросли за останні роки, причому Китай у цьому є провідним гравцем. Китай став основним торговим партнером для багатьох країн АТР, а також інвестує значні кошти в інфраструктурні проекти в усьому регіоні. Крім того, інші країни, такі як Японія та Південна Корея, також інвестують значні кошти в інфраструктурні розробки по всьому регіону.

Ще одна тенденція – посилення регіональної інтеграції. Це включає як економічну інтеграцію через угоди про вільну торгівлю, такі як Зону вільної торгівлі АСЕАН, і політичну інтеграцію через такі організації, як АСЕАН + 3. Ці організації сприяють більшій співпраці з таких питань, як безпека, торгівля та інвестиції між країнами АТР. Посилення інтеграції допомогло зміцнити відносини між країнами АТР, що в свою чергу прискорило економічне зростання в регіоні.

Нарешті, відбулося збільшення багатосторонньої фінансової допомоги від міжнародних установ, таких як Світовий банк, Азіатський банк розвитку та Міжнародний валютний фонд (МВФ). Ці установи надають позики для фінансування інфраструктурних проектів у всьому регіоні, що сприяє економічному зростанню та розвитку. Цей тип допомоги допомагає зменшити рівень бідності в усьому регіоні, надаючи доступ до капіталу, який можна використати для проектів з розвитку.

Загалом, багатостороннє економічне співробітництво між країнами АТР за останні роки зростає завдяки збільшенню торговельних та інвестиційних потоків, ініціативам регіональної інтеграції та фінансовій допомозі міжнародних інституцій. Ймовірно, ця тенденція збережеться і в майбутньому, оскільки ці економіки стануть більш взаємопов'язаними одна з одною.

2.2. Багатостороннє інвестиційне співробітництво в АТР

У зв'язку з розширенням міжнародної торгівлі та збільшенням інвестиційних можливостей в Азійсько-Тихоокеанському регіоні (АТР), все більше країн виявляють зацікавленість у поглибленні співпраці за допомогою Багатостороннього інвестиційного співробітництва (БІС).

Особлива увага приділяється розвитку інфраструктури в регіоні, зокрема, розвитку транспортної мережі, енергетичного сектору та інших інфраструктурних проєктів. Реалізація таких проєктів сприяє збільшенню обсягу торгівлі та інвестицій в регіоні, що позитивно впливає на розвиток економіки країн-учасниць.

У складі БІС в АТР діють такі міжнародні організації, як Партнерство Транс-тихоокеанського Партнерства (Trans-Pacific Partnership, TPP), Регіональна економічна співпраця в Азії (Regional Comprehensive Economic Partnership, RCEP) та інші. З метою підтримки розвитку БІС, країни-учасниці займаються вирішенням таких питань, як урегулювання торговельних та інвестиційних спорів, гармонізація законодавства, поліпшення доступу до ринків та інше.

З Рисунку 2.1 видно, що приплив ПІІ до АТР зростав з 2013 до 2014 року, але потім знизився у 2015 та 2016 роках. З 2017 до 2019 року знову спостерігався

зріст, але в 2020 році відбулося зниження. За цей період було підписано 21 угоду про вільну торгівлю в АТР. Це свідчить про зростання інтеграції країн АТР у глобальну економіку та збільшення обсягів торгівлі між ними. Вартість ПІІ до АТР становила більше 400 млрд. доларів США від 2013 по 2021 роки. Частка АТР у світовому припливі ПІІ коливалася від 7.7% до 10.8%.

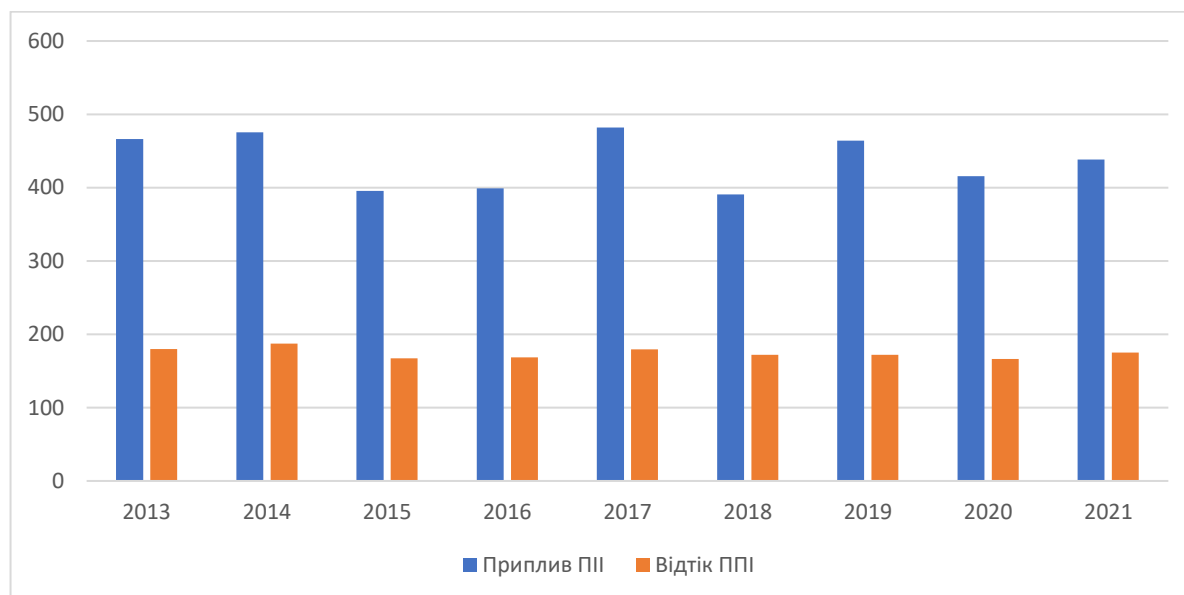

Рисунок 2.1 – Динаміка припливу та відтоку прямих іноземних інвестицій (ПІІ) до АТР (вартість у млрд. дол США)

Джерело: сформовано автором на основі [7]

Відтік ПІІ з АТР за період з 2013 по 2020 рік. За цей період відбулось зменшення відтоку ПІІ до АТЕС, з 179,7 млрд. доларів у 2013 році до 166,2 млрд. доларів у 2020 році. Це може свідчити про те, що країни АТЕС притягують менше іноземних інвестицій у порівнянні з попередніми роками. Однак, зменшення відтоку ПІІ не означає повне зупинення інвестування в регіон, тому що зберігається значна кількість іноземних інвестицій в АТР. Це може свідчити про збільшення конкуренції між країнами АТР на привабливі інвестиційні можливості та посилення національного контролю над іноземними інвестиціями.

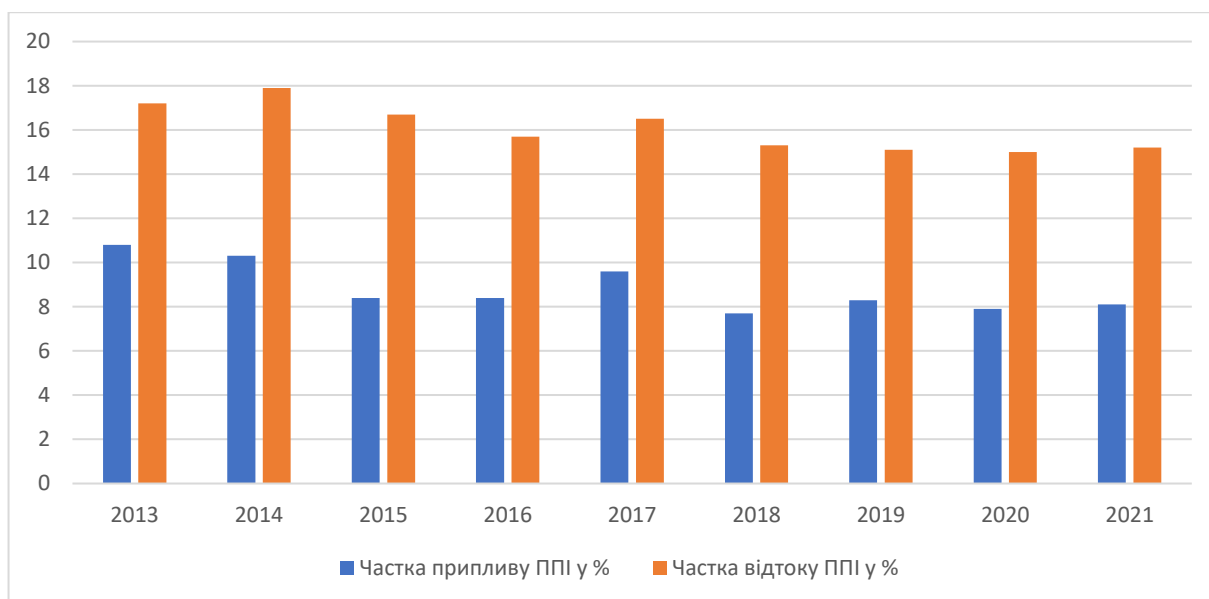

Рисунок 2.2 - Динаміка припливу та відтоку прямих іноземних інвестицій (ППІ) до АТР (частка у відсотках)

Джерело: сформовано автором на основі [7]

Усі країни-учасниці БІС в АТР активно сприяють інвестуванню та створенню сприятливих умов для бізнесу. Наприклад, Китай активно вкладає кошти в інфраструктуру та розвиток нових технологій, Японія і Корея зосереджуються на розвитку електроніки та автомобільної промисловості, США та Сінгапур створюють сприятливі умови для стартапів та інноваційних компаній, а Індія розвивається як лідер у сфері інформаційних технологій та програмного забезпечення.

У 2021 році п'ять економік АТР з найбільшим притоком ПІІ отримали понад 80,3% притоку ПІІ АТР, тоді як п'ять економік АТР з найбільшим відтоком ПІІ забезпечили 77,6% відтоку області. Сполучені Штати прийняли найбільше надходжень ПІІ АТР, тоді як Китай був найбільшим джерелом відтоку ПІІ серед економік АТР. Інвестиції в АТР також сприяють підвищенню конкуренції та розвитку торгівлі в регіоні. Інвестиції допомагають підвищити якість та кількість продуктів та послуг, що пропонуються на ринку, забезпечуючи споживачам більший вибір.

З Рисунок 2.3 можна побачити, що найбільшим джерелом надходження ПІ є США з відсотковою часткою в 24,8%, за ним слідує Китай (18,3%), Гонконг (9,7%), Японія (8,4%) та Південна Корея (5,5%).

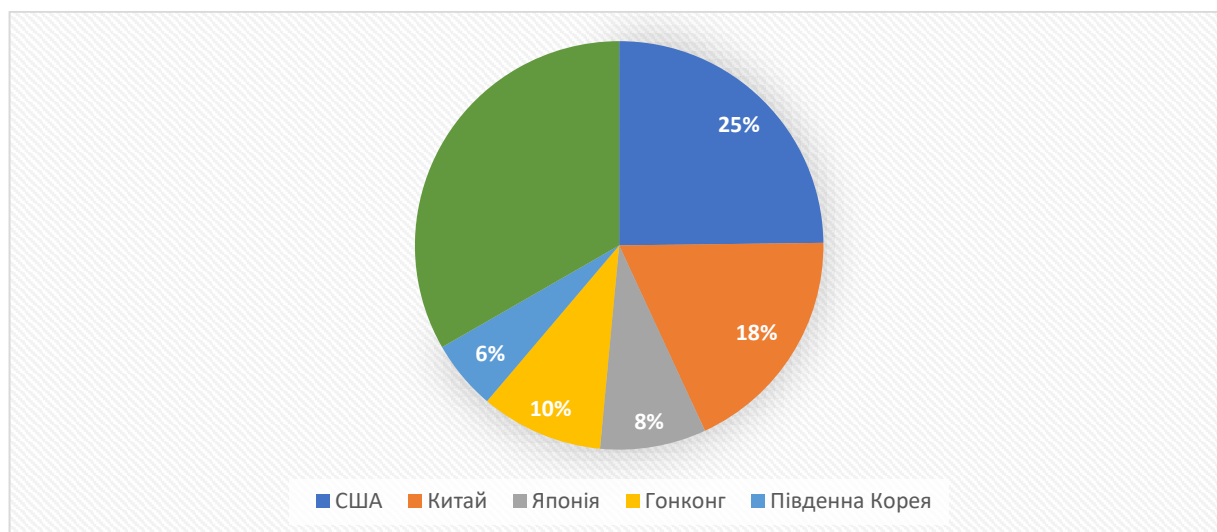

Рисунок 2.3 - Топ 5 найбільших надходження ПІ у 2021 в АТН (відсоткова частка), %

Джерело: сформовано автором на основі [7]

З Рисунок 2.4 видно, що найбільшою країною-отримувачем ПІ є Китай з відсотковою часткою в 30,5%. Далі йдуть США (23,1%), Японія (8,2%), Гонконг (6,7%) та Австралія (4,6%).

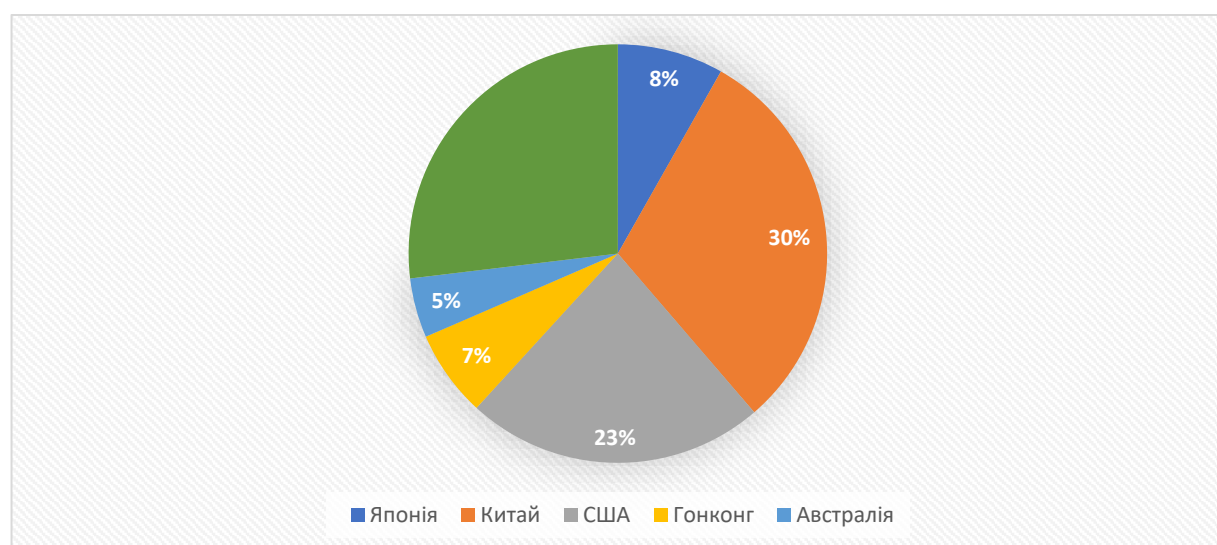

Рисунок 2.4 - Топ 5 найбільших відходження ПІ у 2021 році в АТР (відсоткова частка), %

Джерело: сформовано автором на основі [7]

Порівнявши дві діаграми, можна зробити висновки про взаємозв'язок між надходженням та відходженням ПІІ в регіоні. Можна побачити, що США є найбільшим джерелом ПІІ у регіоні, але отримують вони менше ПІІ від АТЕС порівняно з Китаєм, який є найбільшим отримувачем ПІІ в регіоні. З цього можна зробити висновок, що Китай стає все більш привабливим ринком для інвесторів, тоді як США можуть бути менш привабливими в зв'язку з низькими надходженнями ПІІ від АТР.

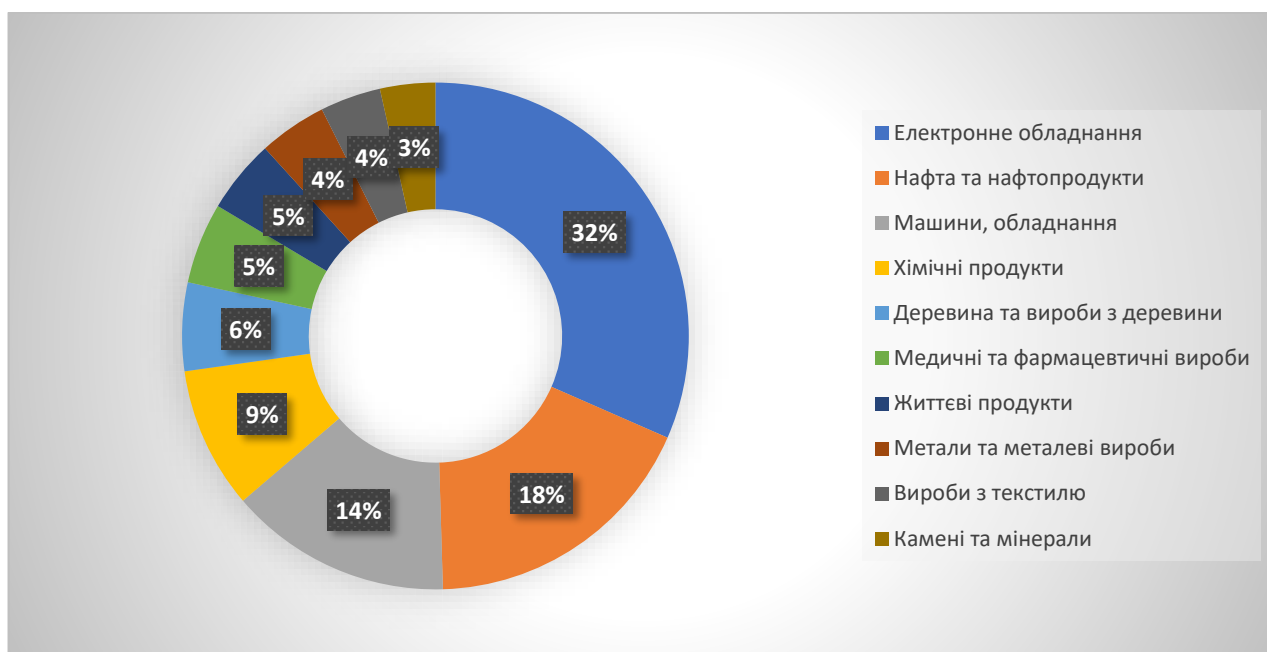

Рисунок 2.5 - 10 найпопулярніших товарів в АТР за вартістю (відсоткова частка), 2021 рік

Джерело: сформовано автором на основі [7]

З Рисунку 2.5 можна побачити, що в 2021 році найбільш популярними товарами в АТР за вартістю були електронні інтегральні схеми та мікрозбірки, нафта та нафтопродукти, машини і обладнання. Разом вони становлять більше половини (54.3%) всієї вартості товарів, що ввозяться до регіону. Медичні та фармацевтичні вироби, хімічні продукти та вироби з деревини також входять до першої десятки товарів за вартістю в АТР. Отже, можна зробити висновок, що в

цьому регіоні споживачі цінують високотехнологічне обладнання та енергоносії, а також товари, що використовуються в медицині та хімічній промисловості.

2.3. Міграційні процеси АТР

Міграційні процеси Азіатсько-Тихоокеанського регіону відображаються в широкому спектрі міграційних тенденцій, що включають економічну міграцію, біженців і переселенців, сімейну міграцію та студентську міграцію.

Міжнародна міграція є важливим явищем, яке має значні економічні, політичні та соціальні наслідки. У міру того, як світ стає більш відкритим, а країни набагато більш взаємопов'язаними, ніж раніше, міжнародна міграція зросла до безпрецедентного рівня.

Основна увага в даному дослідженні зосереджена на трудовій міграції (замість міграції загалом) у регіоні АТР, де трудова міграція включає всі переміщення робочої сили, які додають або віднімають робочу силу в економіці приймаючої країни. Таким чином, вона включає законну та незаконну міграцію, а також довготермінових мігрантів з наміром інтегруватися в економіку їх приймаючої країни та короткострокових іноземних працівників, чиє перебування не є законним.

Залучення робочої сили є важливим показником розвитку економіки регіону та країни. Це означає забезпечення створення робочих місць, підвищення рівня зайнятості та забезпечення гідних умов праці. Залучення робочої сили є важливим показником, оскільки він відображає кількість людей, які готові працювати на певному ринку праці в даному регіоні або країні. Цей показник може вказувати на

потенційну робочу силу, яка доступна для розвитку бізнесу та на відповідність попиту і пропозиції на ринку праці.

Недостатнє залучення робочої сили може призвести до дефіциту робочої сили, що може позначитися на збільшенні затрат на заробітну плату та зниженні ефективності бізнесу. З іншого боку, зайве залучення робочої сили може призвести до зниження рівня заробітної плати, погіршення якості роботи та зменшення задоволеності працівників.

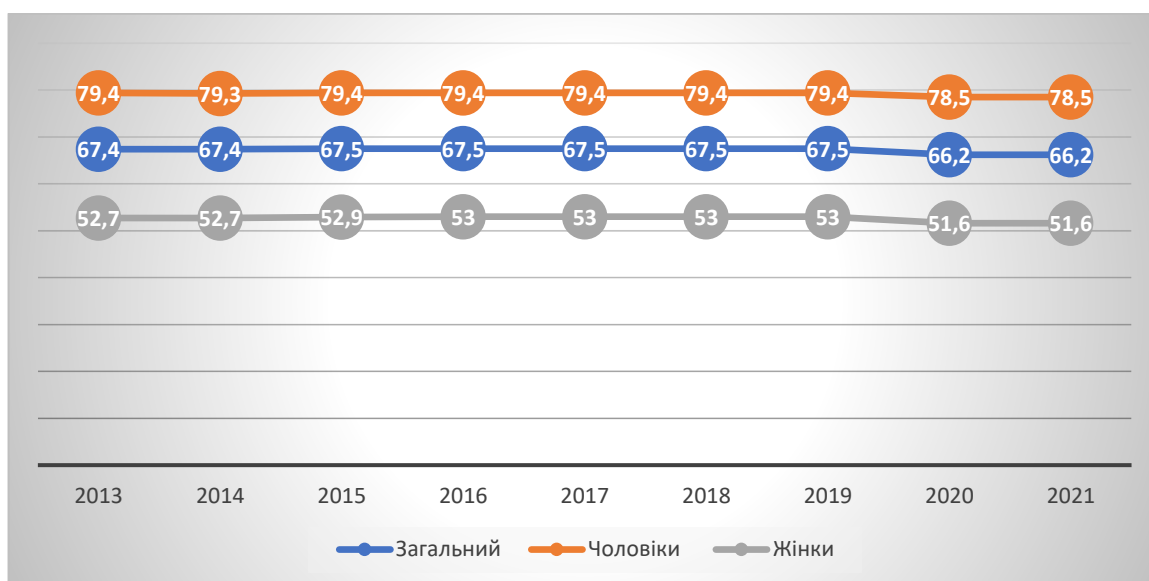

Рисунок 2.6 - Рівень зайнятості робочої сили в АТР (відсоткова частка) з 2013 по 2021 рр.

Джерело: сформовано автором на основі [8]

Рівень зайнятості робочої сили в АТР поступово знижувався протягом останніх трьох десятиліть, що можна пояснити зростанням достатку, зміною життєвого вибору та зміною демографічної ситуації в регіоні. Однак раптове падіння в 2020 році відображає негативний вплив COVID-19 на можливості ринку праці, а також занепокоєння працівників пандемією.

Загальний рівень зайнятості робочої сили в АТР з 2013 по 2021 рік залишався на стабільному рівні, коливаючись в межах 66-67,5%. Однак, в 2020-2021 роках він зменшився до 66,2%, що може бути пов'язано з пандемією COVID-19 та її економічними наслідками.

Рівень зайнятості робочої сили у чоловіків в АТР був вищим (рис. 2.6), ніж у жінок у всі роки спостереження. У 2013 році рівень зайнятості у чоловіків складав 79,4%, а у жінок - 52,7%. Протягом наступних років рівень зайнятості у чоловіків лишався на стабільному рівні, а в 2020-2021 роках знизився до 78,5%. Рівень зайнятості у жінок зріс на 0,3-0,4% від 2013 до 2016 року, але потім залишався стабільним на рівні 53% протягом 2017-2021 років.

Значна різниця у рівнях зайнятості між чоловіками та жінками може свідчити про наявність гендерних нерівностей на ринку праці в АТР. Розробка політик, спрямованих на зменшення цих нерівностей та підвищення рівня зайнятості жінок, може мати позитивний вплив на економічний розвиток.

Таблиця міграції робочої сили в регіоні АТР (табл. 2.1) дає змогу зрозуміти динаміку міграції та кількість іноземних працівників у різних країнах АТР. Загалом, таблиця показує, що в регіоні АТР на 2021 рік працює понад 50 мільйонів іноземних працівників, що становить 3,1% від загальної кількості населення регіону. З них найбільше іноземних працівників працює в Австралії - понад 2,4 мільйонів, що становить 28,6% від загальної кількості населення країни. На другому місці - Сінгапур, де іноземні працівники становлять 25,9% від загальної кількості населення країни, тобто більш як 1,3 мільйона людей.

Незважаючи на високу кількість іноземних працівників в деяких країнах, в загальному розподілі кількості іноземних працівників на регіон, їх частка невелика. У середньому, відсоток іноземних працівників становить менше 5% від загальної кількості населення країн.

Найбільша кількість виїздів робочої сили була здійснена з Росії - понад 3,5 мільйона людей, що може свідчити про значний рівень економічної нестабільності у країні та пошуку роботи за кордоном. Також можна відзначити велику кількість виїздів робочої сили з Філіппін, Таїланду та Кореї.

Таблиця 2.1. - Міграції робочої сили в регіоні АТР

Країни	Кількість іноземних працівників в загальному населенні (%)	Кількість іноземних працівників (тис.)	Кількість виїздів робочої сили (тис.)
Австралія	28,6	2 446	91
Бруней	24,7	24	0
Канада	1,5	321	0
Чилі	2,2	415	0
Китай	1,3	848	2 511
Гонконг	7,1	499	0
Японія	2,3	2 935	0
Корея	3,0	1 555	1 027
Малайзія	7,1	2 261	141
Мексика	1,2	64	0
Нова Зеландія	4,3	209	17
Перу	0,9	25	0
Філіппіни	2,2	2 374	1 231
росія	2,6	3 797	3 585
Сінгапур	25,9	1 372	108
Тайвань	2,7	625	16
Таїланд	4,8	3 463	383
США	9,5	28 492	0
В'єтнам	1,7	498	165
Загалом:	-	50 654	11 066

Джерело: сформовано автором на основі [8]

Деякі країни мають високу частку іноземних працівників в свої національній економіці. Наприклад, в Сінгапурі, Гонконгу та Брунеї іноземні працівники становлять від 25% до 40% від загальної кількості робочої сили. [9] Це свідчить про значну залежність економіки цих країн від іноземної робочої сили та потребу у залученні її для забезпечення власного розвитку. Також в

таблиці видно, що країни-експортери робочої сили є одночасно і країнами, які активно залучають іноземних працівників. Наприклад, Філіппіни та Індонезія мають найбільшу кількість виїздів робочої сили, але також є активними відправниками іноземних працівників до інших країн.

З таблиці 2.1 можна зробити висновок, що міграція робочої сили є важливим фактором економічного розвитку регіону АТР, який дає можливість країнам залучати необхідну кваліфіковану робочу силу та розвивати свої економіки. Однак, також варто звернути увагу на можливі наслідки для робочої сили та їх родин, такі як соціальна ізоляція, трудова експлуатація та невідповідність стандартам умов праці.

РОЗДІЛ 3

БАГАТОСТОРОННЄ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО КРАЇН АТР І УКРАЇНИ

3.1. Економічна оцінка співробітництва України та країн АТР

Співробітництво України та країн Азійсько-Тихоокеанського регіону (АТР) має важливе значення для економіки України. АТР є найбільш динамічним регіоном світу, що розвивається і це відкриває безліч можливостей для розвитку торгівлі та інвестицій з Україною.

Взаємна торгівля між Україною та країнами АТР значно зростає в останні роки, що свідчить про збільшення інтересу країн регіону до українських товарів та послуг. Україна має значний потенціал для експорту різноманітних товарів до країн АТР, що дає змогу збільшувати обсяги торгівлі та розвивати відносини в інших сферах, таких як наука, технології та культура. Потенціал співробітництва з країнами АТР також полягає в залученні інвестицій. Україна має потужний потенціал для розвитку та модернізації своєї економіки, і інвестиції з країн АТР можуть стати важливим джерелом фінансування цих процесів.

За останні 10 років, співробітництво між Україною та країнами АТР значно розвинулося та укріпилося. Ось деякі з найважливіших тенденцій:

1. Розширення вільної торгівлі. Україна підписала ряд важливих торговельних угод з країнами АТР. Крім того, Україна вступила до Світової організації торгівлі та підписала ряд угод про вільну торгівлю з країнами АТР, такими як Японія, Корея та Китай.

2. Зростання торговельних обсягів. За останні 10 років торговельні обсяги між Україною та країнами АТР значно зросли. Наприклад, в 2012 році обсяг торгівлі між Україною та Китаєм складав лише 7 млрд доларів США, тоді як у 2021 році цей обсяг перевищив 17 млрд доларів США.
3. Збільшення іноземних інвестицій. За останні 10 років Україна привернула значну кількість іноземних інвестицій з країн АТР. За даними Національного банку України, у 2011 році країни АТР інвестували в Україну 465 мільйонів доларів США, тоді як у 2021 році цей обсяг збільшився до 1,4 мільярда доларів США.
4. Науково-технічне співробітництво. Україна та країни АТР активно співпрацюють у галузі науки та технологій, зокрема в галузі енергетики, інформаційних технологій, медицини та інших галузях. Наприклад, Україна активно співпрацює з Японією у галузі науки та технологій, в тому числі в області космічних досліджень. Крім того, Україна співпрацює з Китаєм у галузі високих технологій та інформаційних технологій.
5. Розвиток туризму. Україна та країни АТР співпрацюють у галузі туризму, що сприяє розвитку міжнародних туристичних потоків. Наприклад, за останні роки туризм з Китаю до України зросла в 10 разів.
6. Розвиток культурних зв'язків. Україна та країни АТР співпрацюють у галузі культури та мистецтва, організовуючи спільні культурні заходи та обмін мистецькими творами.

Нижче наведена таблиця 3.1 обсягів торгівлі між Україною та країнами АТР з 2014 по 2021 роки.

Таблиця 3.1 - Обсяги торгівлі між Україною та країнами АТР з 2014 по 2021 роки
(в млн. дол. США)

Країна АТР	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Китай	7 178,60	6 419,60	6 960,30	8 228,60	10 141,10	12 100,60	12 903,90	15 708,30
Японія	1 563,60	1 366,90	1 253,60	1 303,50	1 372,20	1 331,90	1 259,90	1 499,60
Південна Корея	1 111,80	815,2	858,5	1 027,50	1 190,50	1 194,30	1 200,50	1 372,50
Сінгапур	122,3	107,5	95,5	105,5	107,5	107,5	101,2	107,5
В'єтнам	231,5	244,9	285,7	377,8	470,2	577,4	636,8	757,1
Індонезія	60,7	54,8	66,1	97,6	101,8	120,6	115,4	150,9
Малайзія	132,2	108,3	95,1	104,3	119,5	124,8	115,5	155,5
Таїланд	68,6	51,1	58,7	64,8	75,9	89,2	88,8	110,1

Джерело: сформовано автором на основі [14]

Аналізуючи таблицю 3.1 можна зробити наступні висновки:

- Китай є найбільшим торговим партнером України серед країн АТР, з яким Україна має найбільший торговий баланс. Обсяги торгівлі з Японією, Південною Кореєю та Тайванем досить стабільні та зросли протягом останніх років. Обсяги торгівлі з країнами АТР в цілому зростають протягом останніх років, що свідчить про розвиток економічних відносин між Україною та країнами АТР.
- Попри зменшення обсягів торгівлі з Індією в 2019 році, з 2020 року спостерігається знову зростання торгівлі з цією країною. Варто звернути увагу на зростання обсягів торгівлі з В'єтнамом, що свідчить про зміцнення економічних відносин між Україною та цією країною.
- Торгівля з країнами АТР здебільшого базується на експорті українських сировинних продуктів, але також зростає експорт готової продукції та послуг.

- За останні роки значно зросли обсяги торгівлі з Австралією та Новою Зеландією, що свідчить про розвиток співпраці України з країнами Океанії.
- Обсяги торгівлі з країнами Південно-Східної Азії, такими як Індонезія та Філіппіни, залишаються невисокими, але можуть мати потенціал для зростання у майбутньому.
- Низький обсяг торгівлі з Бруней та Сінгапуром може бути пов'язаний з їх малими ринками та високим рівнем розвитку.
- Зростаюча важливість торгівлі з країнами АТР підкреслює необхідність розвитку інтеграційних процесів в регіоні та зміцнення економічної співпраці між Україною та країнами АТР.

Співробітництво між Україною та країнами АТР є важливим напрямком зовнішньоекономічної діяльності України, який має потенціал для подальшого зростання. Важливо розвивати інтеграційні процеси в регіоні та зміцнювати економічну співпрацю з країнами АТР, щоб забезпечити стабільний розвиток української економіки та підвищити її конкурентоспроможність на світовому ринку. Співробітництво між Україною та країнами АТР за останні 10 років було досить успішним та продуктивним, що сприяло розвитку економіки України та зміцненню її міжнародної позиції. Згідно з даними Мінекономіки України, іноземні інвестиції з країн АТР стали важливим джерелом фінансування для розвитку економіки України. У 2021 році країни АТР вклали в економіку України майже 1,5 млрд доларів США, що складає більше половини від загального обсягу іноземних інвестицій.

3.2. Двостороннє економічне співробітництво України з провідною державою АТР - Китаєм

Двостороннє економічне співробітництво між Україною та Китаєм формувалося протягом десятиліть і було засноване на політичних, економічних та культурних зв'язках між двома країнами.

Офіційні дипломатичні стосунки між Україною та Китаєм були встановлені у 1992 році. З того часу країни розвивають тісні відносини в різних галузях, включаючи торгівлю, інвестиції, транспорт, технології та культуру.

У 2010 році Україна та Китай підписали Угоду про стратегічне партнерство, яка зробила стосунки між країнами ще більш плідними. У 2013 році дві країни підписали Угоду про зону вільної торгівлі (ЗВТ), яка вступила в силу в 2016 році. ЗВТ містить диспозиції, спрямовані на збільшення торгівельних обмінів між країнами та залучення іноземних інвестицій.

У 2015 році президенти України та Китаю підписали Декларацію про партнерство з початку нового століття, яка передбачає співпрацю в галузях енергетики, транспорту, науки, технологій та культури.

Важливим етапом у розвитку двосторонньої співпраці було укладення Угоди про зону вільної торгівлі між Україною та Китаєм в 2016 році. Ця угода передбачає зниження митних бар'єрів та сприяння зростанню експорту товарів та послуг між країнами. Також вона стала стимулом для залучення іноземних інвестицій у різні сфери економіки України. Одним із головних напрямків співпраці між країнами є розвиток транспортної інфраструктури та логістики. У 2018 році Україна та Китай підписали меморандум про співпрацю у будівництві та розвитку морських портів, що може стимулювати зростання експорту зернових та металопродукції з України до Китаю. Також відкрито ринок для китайських електронних товарів та електроніки.

Згідно з даними Міністерства економіки України, Китай є одним з найбільших торговельних партнерів України в Азії. Торгівельний оборот між країнами зріс майже у чотири рази протягом останніх 10 років, до більш як 11 млрд доларів у 2021 році. [18] Україна експортує до Китаю зокрема зернові, металопродукцію, хімічну продукцію, а також відкрила ринок для китайських електронних товарів та електроніки. Завдяки підписаній Угоді про зону вільної торгівлі, китайські компанії мають змогу залучати інвестиції в Україну та вільно ввозити свої товари на український ринок. Також Україна отримала можливість брати участь у китайському проекті «Один пояс, один шлях», який має на меті створення нових інфраструктурних зв'язків між Китаєм та Європою, що може принести значну користь для розвитку української економіки. Окрім того, Україна та Китай мають спільні проекти в галузі транспортної інфраструктури та логістики, зокрема, спільний проект з будівництва контейнерного терміналу у порту «Чорноморськ», що забезпечить більш ефективну транспортну логістику для товарів, що імпортуються та експортуються між країнами.

За даними Державної митної служби України, обсяг зовнішньоекономічних операцій між Україною та Китаєм в період з 2012 по 2022 роки був наступним:

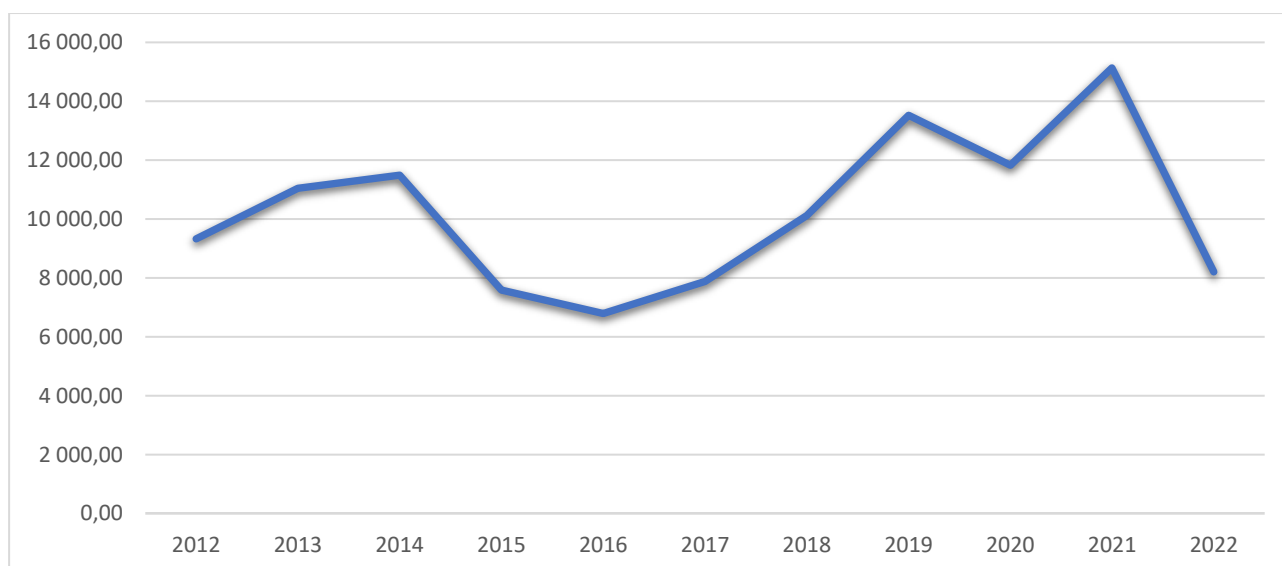

Рисунок 3.1 - Обсяг зовнішньоекономічних операцій між Україною та Китаєм в період з 2012 по 2022 роки в млн. доларів США

Джерело: сформовано автором на основі [14]

Як видно з даних рисунку 3.1, обсяги зовнішньоекономічних операцій між Україною та Китаєм постійно зростали з 2012 по 2019 роки, з невеликим спадом у 2015-2016 роках. У 2020 році через пандемію COVID-19 та пов'язані з нею обмеження спостерігалось зниження обсягів торгівлі, але в 2021 році вони знову зросли та досягли рівня 15,1 млрд доларів. У 2022 році обсяги зовнішньоекономічних операцій зменшились у зв'язку з позицією Китаю щодо війни в Україні.

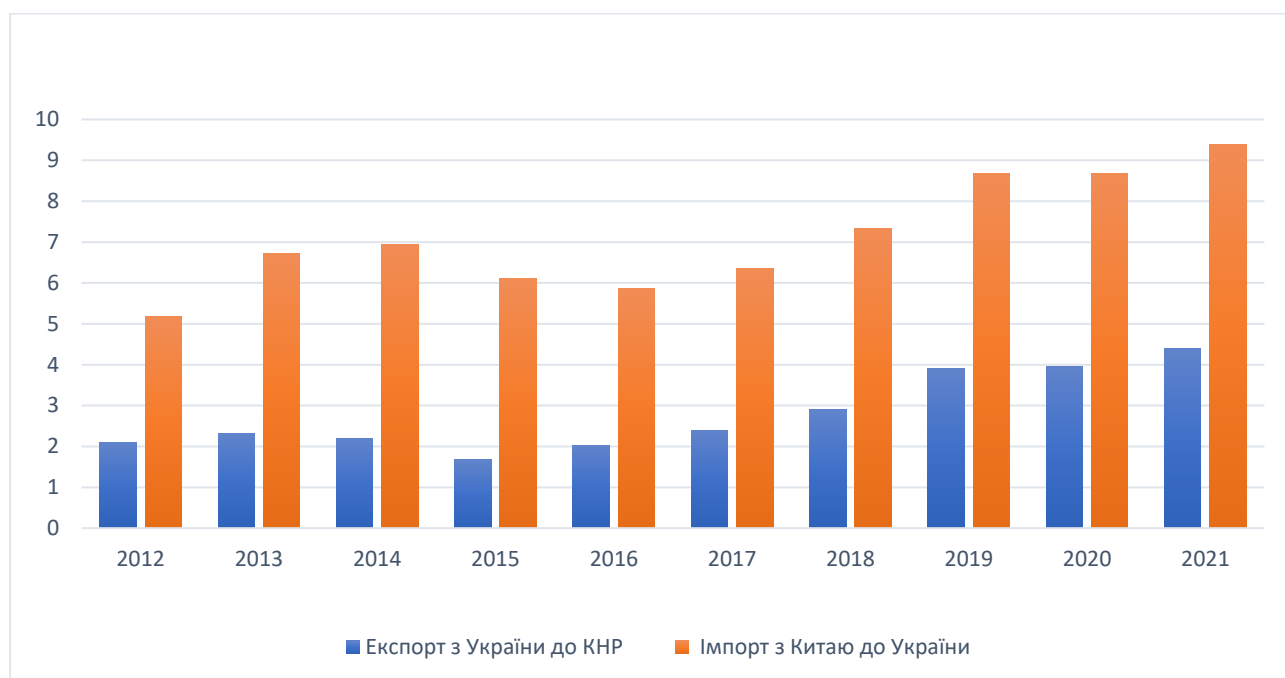

Рисунок 3.2 – Обсяги товарообігу між Україною та КНР з 2012-2021 роки у млрд. дол. США

Джерело: сформовано автором на основі [14]

За період з 2012 по листопад 2021 року товарообіг між Україною та Китаєм зріс в середньому на 17,6% щорічно. Загальний обсяг товарообігу досяг \$15,8 млрд у 2020 році.

У цьому періоді спостерігався постійний ріст обсягів товарообігу між Україною та Китаєм. Найбільший зріст було зафіксовано в 2017 році - більше ніж на 30% порівняно з попереднім роком. За роки 2018-2020 обсяг товарообігу зберігався на стабільному рівні, але в 2021 році він знову зріс - на 24,5% порівняно з 2020 роком. Найбільші обсяги експорту з України до Китаю

включають зерно, залізну руду, соняшникову олію, кукурудзу та рапсову олію. У свою чергу, Китай експортує до України машини та техніку, електроніку, текстильні вироби та інші товари.

Загалом, зростання товарообігу між Україною та Китаєм свідчить про зміцнення економічних зв'язків між країнами та можливості для подальшого розвитку співпраці в різних сферах, включаючи технологічне співробітництво, інвестиції та інші. Звичайно, що це за умови збереження дружніх стосунків між країнами, які не є гарантованими на тлі деякої невизначеності Китаю у війні.

Те, що обсяги експорту з України до Китаю є меншими, ніж імпорту з Китаю до України, може свідчити про те, що Україна не має достатньо конкурентних переваг для експорту своїх товарів на китайський ринок. Це може бути пов'язано з рядом чинників, таких як висока конкуренція на китайському ринку, високі тарифні бар'єри, відсутність відповідних сертифікатів та ліцензій для експорту в Китай, низький рівень технологій та конкурентоспроможності українських товарів.

З іншого боку, збільшення імпорту з Китаю до України може свідчити про зростання споживчого попиту в Україні, а також про більш високу конкурентоспроможність китайських товарів на українському ринку. Однак, велика залежність від імпорту може мати негативний вплив на економіку України, зокрема на місцеві виробники та зменшення зовнішньої торгівлі валютою. Тому важливо збільшувати обсяги експорту України до Китаю шляхом поліпшення умов для вивозу українських товарів на китайський ринок та розвитку конкурентоспроможної промисловості.

Говорячи про торгівлю, можна виділити деякі особливості експорту товарів з України до Китаю:

1. Сировинні товари: Україна експортує в Китай значні обсяги сировинних товарів, зокрема зерно, метали, лісоматеріали та інші, що свідчить про

високий потенціал української економіки у сфері виробництва та поставок сировини для китайських підприємств.

2. Аграрні товари: Україна є провідним виробником та експортером аграрних товарів, зокрема зернових, олійних культур та інших. Китай є великим споживачем цих товарів, тому експорт України до Китаю в цій сфері є перспективним.
3. Промислові товари: Україна також екпортує до Китаю ряд промислових товарів, зокрема машинобудівні вироби, хімічні речовини та інші. Важливо відзначити, що Китай є великим ринком для таких товарів, тому ця сфера експорту може мати великий потенціал.
4. Конкуренція з іншими країнами: Незважаючи на великий потенціал українського експорту до Китаю, важливо враховувати конкуренцію з іншими країнами. Китай веде торгівлю з багатьма країнами світу, що може призвести до зменшення частки України в загальному обсязі експорту до Китаю.
5. Взаємовигідні угоди: Україна та Китай підписали ряд взаємовигідних угод, які стимулюють розвиток торгівельно-економічного співробітництва між країнами. Наприклад, Угода про вільну торгівлю між Україною та Китаєм вступила в силу.

Звичайно, хотілось би трохи сказати про можливі сценарії, прогнози та наслідки через напружені політико-економічні відносини України з Китаєм внаслідок війни в Україні. Дмитро Єфремов, член правління Української асоціації китаєзнавства, дослідник Інституту досліджень сучасного Китаю імені Бориса Курца, на Вебінарі з сучасного Китаю зазначив, що давно немає активного політичного діалогу між Україною та Китаєм через відсутність зацікавленості з китайської сторони. Російсько-китайська взаємодія навпаки активізувалася, що передбачає й спільні військові навчання. Вчений підкреслив, що Україна розглядалась Китаєм як країна, що знаходиться в зоні впливу росії. Тепер риторика Китаю змінилась, і Україна характеризується нею як об'єкт впливу

США. Експерт прогнозує, що позиція Китаю по відношенню до України буде кардинально переглянута після перемоги України та її більш чіткого європейського майбутнього. Але, за його словами, очікувати на стрімку активізацію двосторонньої співпраці між Україною та Китаєм не варто. [21]

Щодо стану торгівлі товарами, за статистичними даними України, за період січень-травень 2022 року двосторонній товарообіг склав \$4 млрд. (за результатами 2021 року Китай посів перше місце серед усіх торговельних партнерів України, за 2021 рік товарообіг склав \$18,97 млрд.). При цьому, експорт товарів з України до Китаю за період січень-травень 2022 року склав \$1,5 млрд. Він зменшився, бо за 2021 рік становив \$8,0 млрд. Така ж ситуація і з імпортом китайських товарів в Україну, який склав \$2,85 млрд. а за 2021 рік - \$10,97млрд. Негативне сальдо для України за цей період -\$1,308 млрд. [22]

Тож ця ситуація не є простою, і подальша доля співпраці між країнами буде залежати від дій і кроків китайської сторони, яка на даний час не поспішає займати сторону України. А для нас, ще одним стимулом є повернення Криму та Донбасу, які є важливими для співпраці України і Китаю в рамках ініціативи «Один пояс, один шлях».

3.3. Перспективи розвитку економічних відносин України з державами АТР

Україна має потенціал для розвитку міцних економічних зв'язків з державами АТР. Останніми роками Україна суттєво поліпшила торгівлю з державами АТР та спостерігалось збільшення інвестицій з цих країн. Україна також активно прагне зміцнити свої зв'язки з державами АТР через різні ініціативи, такі як створення Угод про вільну торгівлю, підписання угод про

захист інвестицій та запуск спільних проектів. Також наша країна може виграти від розширення співпраці в таких сферах, як енергетика, сільське господарство та розвиток інфраструктури. Оскільки Україна продовжує розвивати свою економіку та зміцнювати зв'язки з державами АТР, це відкриє нові можливості для обох країн отримати вигоду від плідного економічного партнерства.

Звичайно, майбутнє відносин між Україною та АТР багато в чому залежатиме від того, в якому напрямку буде рухатися АТР. Якщо регіон продовжить курс на економічні реформи та інтеграцію з Європою, то Україна може стати головним торговельним партнером і партнером в економічному розвитку. Але деякі країни Азійсько-Тихоокеанського регіону можуть перешкодити цьому. Можна взяти в приклад Китай, напружена ситуація з яким в політичній сфері, може завадити розвитку в економічній. Відповідно, якщо АТР буде рухатися в більш авторитарному напрямку, то, ймовірно, відносини між Україною та АТР загостряться.

Україна ж має потужну економічну базу, а також потенціал і для подальшого розвитку торгівлі і надходження прямих іноземних інвестицій. Крім того, Україна має високоосвічену і кваліфіковану робочу силу та доступ до природних ресурсів, що робить її привабливою для іноземних інвесторів.

Україна також має можливість для отримання вигоди від регіональних інтеграційних ініціатив, таких як ініціативи під егідою Економічного співтовариства АСЕАН і Всебічного регіонального економічного партнерства (ВРЕП). Ці ініціативи могли б забезпечити Україні доступ до нових ринків, збільшити інвестиційні потоки та покращити інфраструктуру. Регіон уже є великим інвестором в українські інфраструктурні проекти, такі як дороги, залізниці, порти та аеропорти. Це допомагає покращити транспортну мережу країни та прискорити її економічний розвиток. Крім того, АТР надавала фінансову підтримку українському бізнесу через кредитні програми та інвестиційні фонди. Це допомогло створити робочі місця та стимулювати економічне зростання в Україні. Крім того, є плани щодо розвитку спільних

підприємств у різних секторах, таких як сільське господарство, енергетика, ІТ та виробництво.

Нарешті, Україна може скористатися своїм стратегічним розташуванням між Європою та Азією, щоб стати «мостом» між цими двома регіонами. Таким чином, вона відіграє важливу роль у сприянні торгівлі та інвестиційним потокам в обох напрямках.

Можна коротко сформулювати перспективи економічних відносин України та АТР:

1. Торгівля:

- Україна та АТР мають потужний потенціал для збільшення торгівлі, оскільки Україна є основним постачальником сільськогосподарської продукції, а АТР є основним імпортером цієї продукції.

- АТР також є великим експортером технологій і промислових товарів в Україну, що може сприяти подальшому зміцненню економічних зв'язків між двома країнами.

2. Інвестиції:

- Україна є привабливим місцем для прямих іноземних інвестицій з АТР через низьку вартість робочої сили та великий внутрішній ринок.

- АТР також може отримати вигоду від інвестування в українські інфраструктурні проекти, такі як дороги, мости та енергетичні мережі.

3. Туризм:

- Україна стає все більш популярною серед туристів з АТР завдяки своїй багатій культурній спадщині, красивим ландшафтам і доброзичливим людям.

- Країна також стає популярним напрямком для ділових мандрівників, які шукають нових можливостей у Східній Європі.

4. Культурний обмін:

- Існують численні можливості для культурного обміну між Україною та АТР, включаючи програми обміну студентами, академічну співпрацю та професійні обміни. Такий тип обміну може допомогти сприяти кращому розумінню між громадянами обох країн і підвищити взаємну повагу до культур один одного.

Підсумовуючи, можна сказати що Україна має багато можливостей отримати користь від співпраці з країнами АТР. Розвиток такого партнерства принесе вигоду обом сторонам та побудує надійні і довготривалі зв'язки. Маючи міцні економічні основи та стратегічне розташування, Україна може скористатися ініціативами регіональної інтеграції, щоб збільшити торгові потоки та залучити більше прямих іноземних інвестицій у країну.

ВИСНОВКИ

Багатостороннє економічне співробітництво між країнами Азійсько-Тихоокеанського регіону виявилось вирішальним для сприяння економічному зростанню, стабільності та розвитку в регіоні. Після вивчення теми стає очевидним, що така співпраця принесла численні позитивні результати та має величезний потенціал для подальшого розвитку. Можна зробити такі висновки:

Розширення торгівлі та інвестицій: Багатостороннє економічне співробітництво сприяло збільшенню торгівлі та інвестиційних потоків між країнами АТР. Такі спільні зусилля, як укладення Угод про вільну торгівлю, регіональні економічні форуми та ініціативи сприяння інвестиціям, створили сприятливе середовище для процвітання бізнесу. Як наслідок, внутрішньорегіональна торгівля процвітала, що призвело до економічних вигод для країн-учасниць.

Економічна інтеграція: Багатостороннє співробітництво відіграло значну роль у просуванні економічної інтеграції в АТР. Такі ініціативи, як Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН) і Азійсько-Тихоокеанське економічне співробітництво (АРЕС), зосереджені на зменшенні торговельних бар'єрів, гармонізації правил і полегшенні транскордонного руху товарів, послуг і капіталу. Ця інтеграція сприяла не тільки економічній діяльності, але й регіональній стабільності та співпраці.

Розвиток інфраструктури: Таке співробітництво сприяло розвитку інфраструктури в АТР, усуненню прогалин у зв'язку та посиленню регіональної інтеграції. Такі спільні проекти, як ініціатива «Один пояс, один шлях» стимулювали інвестиції в транспортну, енергетичну та телекомунікаційну інфраструктуру, приносячи користь країнам-учасницям шляхом покращення спрощення торгівлі, зв'язку та економічної конкурентоспроможності.

Інновації та передача технологій: Була забезпечена платформа для обміну знаннями, досвідом і технологіями між країнами АТР. Завдяки спільним ініціативам у галузі досліджень і розробок, передачі технологій та інноваційним центрам, країни змогли використовувати колективні інтелектуальні ресурси регіону. Це призвело до прискореного розвитку та впровадження передових технологій, сприяння економічній диверсифікації та конкурентоспроможності.

Стійкість і управління кризами: Співпраця країн АТР зміцнила стійкість регіону перед обличчям економічних потрясінь і криз. Такі механізми співпраці, як мережі фінансової безпеки, регіональні системи реагування на надзвичайні ситуації та платформи обміну інформацією, допомогли країнам АТР координувати реагування та пом'якшувати несприятливі наслідки криз. Ця співпраця виявилася життєво важливою для підтримки стабільності та сприяння швидкому відновленню в складні часи.

Сталий розвиток: Багатостороннє економічне співробітництво в АТР дедалі більше охоплює принципи сталого розвитку. Захист навколишнього середовища, соціальна інклюзивність і відповідальна бізнес-практика були інтегровані в спільні ініціативи. Ця прихильність до сталого розвитку дозволила країнам вирішувати спільні проблеми, такі як зміна клімату, управління ресурсами та соціальна нерівність, сприяючи довгостроковому економічному процвітанню та добробуту.

Співпраця країн АТР принесла значні переваги та має потенціал для відкриття нових можливостей. Розширюючи торгівлю та інвестиції, сприяючи економічній інтеграції, підтримуючи розвиток інфраструктури, сприяючи передачі технологій, зміцнюючи механізми врегулювання кризових ситуацій та сприяючи сталому розвитку, країни АТР можуть продовжувати сприяти процвітанню в регіоні.

У підсумку можна сказати, що багатосторонні економічні відносини країн АТР є джерелом стабільності та зростання в регіоні. Завдяки ініціативам

регіональної економічної інтеграції, таким як, наприклад, Асоціація держав Південно-Східної Азії (АСЕАН), Транс-тихоокеанське партнерство (ТРП) та Всебічне регіональне економічне партнерство (ВРЕП) ці країни змогли побудувати більш тісну співпрацю, налагодити потоки торгівлі та інвестицій. Це допомогло прискорити економічне зростання, зменшити рівень бідності і створити робочі місця в регіоні. Крім того, ці регіональні організації також забезпечили платформу для діалогу з таких питань, як безпека, довкілля та права людини. У результаті багатосторонні економічні відносини між країнами АТР стали важливою частиною їх загальної стратегії розвитку.

Якщо давати оцінку співробітництву України та країн Азійсько-Тихоокеанського регіону (АТР), то воно має важливе значення для економіки України. АТР є найбільш динамічним регіоном світу, що розвивається і це відкриває безліч можливостей для розвитку торгівлі та інвестицій з Україною.

Останніми роками Україна суттєво поліпшила торгівлю з державами АТР, а також спостерігалось збільшення інвестицій з цих країн. До того ж, Україна активно прагне зміцнити свої зв'язки з державами АТР через різні ініціативи, такі як створення Угод про вільну торгівлю, підписання угод про захист інвестицій та запуск спільних проектів. Також наша країна може виграти від розширення співпраці в таких сферах, як енергетика, сільське господарство та розвиток інфраструктури. Щоправда, існує деяка невизначеність у стосунках України і Китаю, яка виникла завдяки російській агресії. Будемо сподіватися ця ситуація вирішиться на нашу користь, адже для нашої країни співпраця з Китаєм є дуже перспективною. Оскільки Україна продовжує розвивати свою економіку та зміцнювати зв'язки з державами АТР, це відкриє нові можливості для обох країн отримати вигоду від плідного економічного партнерства.

Отож, важливо розвивати інтеграційні процеси в регіоні та зміцнювати економічну співпрацю з країнами АТР, щоб забезпечити стабільний розвиток української економіки та підвищити її конкурентоспроможність на світовому ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. ENHANCING REGIONAL ECONOMIC COOPERATION AND INTEGRATION IN ASIA AND THE PACIFIC [Електронний ресурс] // United Nations publication. – 2017. – С. 7–15. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.unescap.org/sites/default/files/Asia-Pacific%20RECI%20Report.pdf>.
2. Alex He. CHINA IN THE INTERNATIONAL FINANCIAL SYSTEM: A STUDY OF THE NDB AND THE AIIB // Centre for International Governance Innovation. – 2016. – №106. – С. 5–21.
3. Федун І. Інтеграційні процеси в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні / І. Федун, Д. Коломієць // Глобальна економіка / І. Федун, Д. Коломієць., 2019. – (Державний торговельно-економічний університет). – С. 27–35.
4. ASIA-PACIFIC: REGIONAL ORGANIZATIONS [Електронний ресурс] // Youth Policy Labs – Режим доступу до ресурсу: <https://www.youthpolicy.org/mappings/regionalyouthfunding/asia-pacific/regional/>
5. Національний банк України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <https://bank.gov.ua/>
6. Shujiro Urata. Trade-Investment Nexus and Economic Growth in East Asia / Shujiro Urata, Ken-Ichi Akae, Ayu Washizu // Sustainable Development Disciplines for Society / Shujiro Urata, Ken-Ichi Akae, Ayu Washizu. – Switzerland, 2023. – (Springer Nature). – С. 181–199.
7. Asia-Pacific Economic Cooperation [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.apec.org/>
8. APEC in Charts 2022. // Asia-Pacific Economic Cooperation. – 2022. – С. 21.
9. REGIONAL COOPERATION AND INTEGRATION IN ASIA AND THE PACIFIC. // Asian Development Bank. – 2022. – С. 64–97.
10. Fukunari Kimura. Regional Comprehensive Economic Partnership: Implications, Challenges, and Future Growth of East Asia and ASEAN [Електронний ресурс]

- / Fukunari Kimura, Shandre Thangavelu, Dionisius Narjoko // Economic Research Institute for ASEAN and East Asia (ERIA). – 2020. – С. 1– 15. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.eria.org/uploads/media/Books/2022-RCEP-Book1/RCEP-Implications-Challenges-Future-Growth.pdf>
11. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
 12. Yeo Lay Hwee. Regionalism and Interregionalism in the ASEM context: Current Dynamics and Theoretical Approaches [Електронний ресурс] / Yeo Lay Hwee // CIDOB edicions – Режим доступу до ресурсу: https://www.files.ethz.ch/isn/103570/doc_asia_23.pdf.
 13. Willem Thorbecke. Foreign Direct Investment in East Asia / Willem Thorbecke, Nimesh Salike. // The Research Institute of Economy, Trade and Industry. – 2013. – №13-P-003.
 14. Державна митна служба України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://customs.gov.ua/>
 15. The World Economic Forum [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.weforum.org/search?query=Economic+Asia-Pacific+Region+countries>
 16. Bloomberg [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.bloomberg.com/europe>
 17. Ch. Morrison. An APEC Trade Agenda? The Political Economy of a Free Trade Area of the Asia-Pacific / Ch. Morrison, Ed. Pedrosa. – Singapore: ISEAS–Yusof Ishak Institute Singapore. – 256 с.
 18. Китай як торговельний партнер України: як змінювалися обсяги експорту та імпорту [Електронний ресурс] // Аналітичний портал «Слово і Діло». – 2023. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.slovoidilo.ua/2023/03/02/infografika/ekonomika/kytaj-yak-torhovelnij-partner-ukrayiny-yak-zminyuvalysya-obsyahy-eksportu-ta-importu>
 19. Городня Н. Д. Азійсько-Тихоокеанський регіон: інтеграційний вимір // Світові інтеграційні процеси в умовах трансформації міжнародних систем. /

За ред. Л. Д. Чекаленко. Київ : Дипломатична академія України при МЗС України. – 2013. – 628 с.

20. What is Asia-Pacific Economic Cooperation? [Електронний ресурс] // Asia-Pacific Economic Cooperation. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.apec.org/About-Us/About-APEC>.
21. ВЕБІНАР З СУЧАСНОГО КИТАЮ: “РОСІЙСЬКЕ ВТОРГНЕННЯ ТА МАЙБУТНЄ УКРАЇНСЬКО-КИТАЙСЬКИХ ВІДНОСИН” [Електронний ресурс] // Інститут сходознавства ім. А. Ю. Кримського. – 2022. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.oriental-studies.org.ua/uk/%D0%B2%D0%B5%D0%B1%D1%96%D0%BD%D0%B0%D1%80-%D0%B7-%D1%81%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%BA%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%8E-%D1%80%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B5/>
22. Торгівля та інвестиції [Електронний ресурс] // Міністерство закордонних справ України (Посольство України в Китайській Народній Республіці) – Режим доступу до ресурсу: <https://china.mfa.gov.ua/spivrobotnictvo/186-torgovelyno-jekonomichne-spivrobotnictvo-mizh-ukrajinoju-ta-kitajem/torgivlyata-investiciyi>
23. Mr. Tubagus Feridhanusetyawan. Preferential Trade Agreements in the Asia-Pacific Region [Електронний ресурс] / Mr. Tubagus Feridhanusetyawan – Режим доступу до ресурсу: [https://www.elibrary.imf.org/configurable/content/journals\\$002f001\\$002f2005\\$002f149\\$002farticle-A001-en.xml?t:ac=journals%24002f001%24002f2005%24002f149%24002farticle-A001-en.xml](https://www.elibrary.imf.org/configurable/content/journals$002f001$002f2005$002f149$002farticle-A001-en.xml?t:ac=journals%24002f001%24002f2005%24002f149%24002farticle-A001-en.xml)
24. Кузь О. М. Міжнародні відносини в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні / О. М. Кузь, А. В. Горбачов, Д. С. Коротков. – Харків: Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, 2021. – 40 с.

25. Милосердна І. М. АЗІАТСЬКО-ТИХООКЕАНСЬКИЙ РЕГІОН ТА ПРОЄКТИ ЙОГО РОЗВИТКУ: КІНЕЦЬ ХХ – ПОЧАТОК ХХІ СТОЛІТТЯ / І. М. Милосердна, Т. М. Краснопольська. // Актуальні проблеми політики. – 2020. – №65. – С. 1–9.
26. 一帶一路”倡议得到南亚各国积极响应 (Один пояс – один шлях) [Електронний ресурс] // 中宏网 (Економічний портал Китаю) – Режим доступу до ресурсу: <http://www.zhonghongwang.com/yidaiyilu/5.htm>
27. Малюта І. А. Сучасні інтеграційні процеси в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні: формування трансрегіональних мегаугод / І. А. Малюта // Світова економіка та міжнародні відносини / І. А. Малюта., 2017. – (Проблеми економіки; 4). – С. 24–30
28. Черняга Л. П. ОСОБЛИВОСТІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇН ПІВДЕННО-СХІДНОЇ АЗІЇ / Л. П. Черняга // Фінансова система України / Л. П. Черняга.. – (Наукові записки. Серія “Економіка”; 16). – С. 471–478
29. Asian Economic Integration Report 2019/2020: Demographic Change, Productivity, and the Role of Technology – Philippines, 2019. – 247 с. – (Asian Development Bank)
30. Abbas Mossalanejad. АРЕС: The Trans Regional Organization in the Asia-Pacific Region / Abbas Mossalanejad. // Geopolitics Quarterly, том 6. – 2010. – №4. – С. 124–138.
31. Ambassador Tang Guoqiang. New Directions in Asia-Pacific Economic Integration / Ambassador Tang Guoqiang, Peter A. Petri. – Honolulu, Hawai‘i: China National Committee for Pacific Economic Cooperation (CNCPEC), United States Asia Pacific Council (USAPC), 2014. – 310 с. – (East-West Center).

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Огляд зарубіжної літератури

1. **ENHANCING REGIONAL ECONOMIC COOPERATION AND INTEGRATION IN ASIA AND THE PACIFIC [Електронний ресурс] // United Nations publication.** – 2017. – С. 7–15. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.unescap.org/sites/default/files/Asia-Pacific%20RECI%20Report.pdf>.

UNESCAP, also known as the United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific, is a regional commission under the United Nations that was established in 1947. The main focus of UNESCAP is promoting economic and social development in the Asia-Pacific region. It covers a wide range of topics related to sustainable development, regional cooperation, trade, investment, infrastructure development, poverty eradication, climate change, and disaster risk reduction. UNESCAP is renowned for its expertise in fostering economic cooperation and integration among countries in the Asia-Pacific region. It plays a significant role in addressing regional challenges, promoting inclusive and sustainable development, and supporting countries in achieving the Sustainable Development Goals (SDGs).

2. **Alex He. CHINA IN THE INTERNATIONAL FINANCIAL SYSTEM: A STUDY OF THE NDB AND THE AIIB // Centre for International Governance Innovation.** – 2016. – №106. – С. 5–21.

The Centre for International Governance Innovation (CIGI) was founded in 2002, and its online platform, CIGIonline, likely launched around the same time or soon after. The main focus of CIGI is global governance and international policy issues. It covers a wide range of topics, including global economy, international law, climate change, cybersecurity, digital governance, global health, and innovation. CIGI conducts research and analysis on these topics to provide insights and recommendations for policymakers,

scholars, and practitioners. On CIGI's website, you can find a wealth of information related to global governance and international policy. It features research publications, reports, blog posts, multimedia content (such as videos and podcasts), and updates on events and conferences organized by CIGI. The publications cover a wide range of topics, including trade, finance, digital governance, climate change, human rights, and global security.

3. **ASIA-PACIFIC: REGIONAL ORGANIZATIONS [Электронный ресурс] // Youth Policy Labs – Режим доступа до ресурсу: <https://www.youthpolicy.org/mappings/regionalyouthfunding/asia-pacific/regional/>**

Youthpolicy.org is an online platform dedicated to providing information and resources on youth policy and youth development. Youthpolicy.org was established in 2009. The main focus of Youthpolicy.org is youth policy development and analysis. It aims to promote youth participation, advocate for youth rights, and support evidence-based policy-making in the field of youth development. The platform covers a wide range of topics related to youth policies, including education, employment, health, human rights, social inclusion, and civic engagement. Youthpolicy.org offers a variety of resources and features. These include the Global Youth Wellbeing Index, which assesses and ranks countries based on their policies and provisions for young people. The platform also includes a comprehensive database of national youth policies, research papers, reports, and case studies on youth-related issues. Additionally, it provides news updates, events, and opportunities related to youth policy and development.

4. **Asia-Pacific Economic Cooperation [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу: <https://www.apec.org/>**

APEC.org is the official website of the Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC), an intergovernmental forum established to promote economic cooperation and trade in the Asia-Pacific region. The main focus of APEC is facilitating economic

cooperation and integration among its member economies. APEC covers a wide range of topics related to trade, investment, economic policy, sustainable development, regional connectivity, and capacity-building initiatives. The organization aims to enhance economic growth, prosperity, and development in the Asia-Pacific region. APEC is famous for its role in promoting regional economic cooperation and advancing the concept of free and open trade in the Asia-Pacific. It provides a platform for dialogue, collaboration, and policy coordination among its member economies. APEC is known for its annual leaders' meetings, where heads of state discuss key economic issues and set the agenda for regional cooperation.

5. Fukunari Kimura. Regional Comprehensive Economic Partnership: Implications, Challenges, and Future Growth of East Asia and ASEAN [Электронный ресурс] / Fukunari Kimura, Shandre Thangavelu, Dionisius Narjoko // Economic Research Institute for ASEAN and East Asia (ERIA). – 2020. – С. 1– 15. – Режим доступа до ресурсу: <https://www.eria.org/uploads/media/Books/2022-RCEP-Book1/RCEP-Implications-Challenges-Future-Growth.pdf>

ERIA.org refers to the official website of the Economic Research Institute for ASEAN and East Asia (ERIA). ERIA is renowned as a leading regional think tank focused on economic research and policy analysis for ASEAN (Association of Southeast Asian Nations) and East Asia. It conducts research and provides evidence-based policy recommendations to support regional integration, sustainable development, and economic cooperation in the ASEAN+3 (ASEAN plus China, Japan, and South Korea) region. ERIA collaborates with governments, research institutions, and international organizations to foster regional economic development. ERIA.org offers a wealth of information related to economic research, policy analysis, and regional integration efforts in ASEAN and East Asia. The website features research publications, working papers, policy briefs, and reports on various topics, including trade, investment, innovation, infrastructure development, energy, connectivity, and sustainable development. Users can access comprehensive studies and policy

recommendations aimed at fostering economic growth, enhancing regional integration, and addressing common challenges in the region.

6. **Yeo Lay Hwee. Regionalism and Interregionalism in the ASEM context: Current Dynamics and Theoretical Approaches [Электронный ресурс] / Yeo Lay Hwee // CIDOB edicions – Режим доступа до ресурсу: https://www.files.ethz.ch/isn/103570/doc_asia_23.pdf.**

CIDOB.org refers to the official website of the Barcelona Centre for International Affairs (CIDOB). CIDOB is renowned as a leading independent think tank specializing in international affairs and global issues. It is recognized for its research, analysis, and expertise on various topics related to global governance, international relations, security, development, and regional studies. CIDOB engages in policy-oriented research and provides insights and recommendations to policymakers, scholars, and the public. CIDOB.org offers a range of information and resources related to international affairs. The website features research publications, working papers, policy briefs, and articles on a wide array of topics, including global governance, conflict and security, migration, human rights, development cooperation, and regional dynamics. Users can find in-depth analysis, academic research, and policy recommendations addressing current global challenges. CIDOB also organizes events, conferences, and seminars, the details of which can be found on the website.

7. **Willem Thorbecke. Foreign Direct Investment in East Asia / Willem Thorbecke, Nimesh Salike. // The Research Institute of Economy, Trade and Industry. – 2013. – №13-P-003.**

RIETI refers to the Research Institute of Economy, Trade and Industry in Japan. RIETI was established in 2001 as an incorporated administrative agency under the Ministry of Economy, Trade and Industry (METI) in Japan. RIETI is renowned for its economic research and policy analysis, focusing on issues related to economy, trade, industry, and innovation. It conducts rigorous research and provides evidence-based analysis to contribute to the formulation of economic policies in Japan. RIETI's research

is well-regarded for its academic rigor, policy relevance, and impact on shaping economic policies. The official website of RIETI offers a wide range of research publications, working papers, policy briefs, and reports. These publications cover various topics, including macroeconomics, international trade, industrial organization, technological innovation, productivity, regional economies, and economic policy analysis. Users can access academic research, empirical studies, and policy recommendations based on RIETI's research expertise. The website also provides information on research projects, events, and seminars organized by RIETI.

8. **The World Economic Forum [Электронный ресурс]** – Режим доступа до ресурсу: <https://www.weforum.org/search?query=Economic+Asia-Pacific+Region+countries>

The World Economic Forum (WEF) is a renowned international organization focused on public-private cooperation and improving the state of the world. It was founded in 1971. The World Economic Forum provides access to a wide range of information and resources. Users can find reports, research publications, policy briefs, and articles on various topics, including global economics, sustainable development, technology, climate change, social issues, and geopolitical dynamics. The website features insights from experts, thought leaders, and practitioners, as well as updates on events, initiatives, and projects led by the World Economic Forum. Additionally, the World Economic Forum engages in multi-stakeholder initiatives and partnerships to address global challenges, such as the Global Shapers Community, Young Global Leaders, and the Global Future Councils. These initiatives aim to foster collaboration and leadership development among young professionals and experts in different fields.

9. **Bloomberg [Электронный ресурс]** – Режим доступа до ресурсу: <https://www.bloomberg.com/europe>

Bloomberg is a global financial and business news organization. Bloomberg was founded in 1981. The main focus of Bloomberg is financial news, market data, and business analysis. It covers a wide range of topics, including stocks, bonds,

commodities, currencies, economic indicators, corporate news, and market trends. Bloomberg provides real-time and historical financial data, as well as in-depth analysis and insights into global markets and industries. Bloomberg is famous for its robust and comprehensive financial information and news coverage. It has established a reputation for delivering accurate, timely, and reliable financial data to professionals in the finance and business sectors. Bloomberg's terminal, known as the Bloomberg Terminal or Bloomberg Professional Services, is widely used by financial professionals for accessing market data, conducting analysis, and monitoring news and trends. Bloomberg is useful for a wide range of users, including financial professionals, investors, analysts, researchers, and business enthusiasts.

10.Asian Economic Integration Report 2019/2020: Demographic Change, Productivity, and the Role of Technology – Philippines, 2019. – 247 c. – (Asian Development Bank)

The Asian Development Bank (ADB) was founded in 1966 and began operations in 1967. It is headquartered in Manila, Philippines.The main focus of ADB is promoting sustainable economic development and reducing poverty in the Asia-Pacific region. ADB provides financial assistance, technical support, and policy advice to its member countries, with the goal of fostering inclusive and environmentally sustainable growth. Its main areas of focus include infrastructure development, poverty reduction, regional cooperation, climate change mitigation, and private sector development. ADB is useful for its member countries, governments, development practitioners, researchers, and the public. It provides financial resources and technical expertise to support the implementation of development projects and programs. ADB's knowledge products, research publications, and policy advice offer valuable insights and guidance on various development issues and challenges faced by the region. The bank also serves as a platform for dialogue and collaboration among its member countries, facilitating regional cooperation and knowledge sharing.

Анотація дипломної бакалаврської роботи

Gavrishchuk V. O. «Multilateral economic cooperation of the APR countries». Manuscript.

The work analyzes the development of multilateral economic cooperation between the countries of the Asia-Pacific region. The study is based on the application of classical approaches to the study of relations between states, including comparative, historical, institutional and functional research methods.

Attention is focused on considering the role of global multilateral trade-economic and financial-investment agreements that affect cooperation within the Asia-Pacific region.

The study also contains an economic assessment of the cooperation between Ukraine and the APR countries, as well as a study of the problems and prospects of their economic cooperation, formed on the basis of the analysis of official documents and the most significant publications.

Based on the work, the author formed prospects for the development of Ukraine's economic relations with the APR states.

Короткий звіт за результатами перевірки кваліфікаційної роботи антиплагіатною інтернет-системою Unicheck

Ім'я користувача:
Міжнародного менеджменту Олійник Вікторія

ID перевірки:
1015399121

Дата перевірки:
02.06.2023 16:47:33 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
02.06.2023 16:50:36 EEST

ID користувача:
100005721

Назва документа: Гаврищук В.О.Багатостороннє економічне співробітництво країн АТР

Кількість сторінок: 48 Кількість слів: 9678 Кількість символів: 73584 Розмір файлу: 188.92 KB ID файлу: 1015063116

5.81% Схожість

Найбільша схожість: 1.05% з Інтернет-джерелом (<https://sinologist.com.ua/vebinar-z-suchasnogo-kytayu-rosijske-vtorgn>).

4.48% Джерела з Інтернету 231 Сторінка 50

4.46% Джерела з Бібліотеки 576 Сторінка 52

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

Модифікації

Виявлено модифікації тексту. Детальна інформація доступна в онлайн-звіті.

Замінені символи 7